

GRAMMATICA

**L'ESCHER
EDITORE**

Marta Meneghini - Antonietta Lorenzi - Luisa Benucci

GRAMMATICA LE REGOLE DEL GIOCO

**PER STUDENTI NON ITALOFONI
DI LINGUA UCRAINA**

- ✓ **Didattica inclusiva**
- ✓ **Alta leggibilità**
- ✓ **La grammatica essenziale**

✓ **Audiolibro**

AUMENTO
Le risorse digitali
sullo smartphone

Pronuncia → **SUONI**Scrittura → **LETTERE**Successione ordinata delle lettere → **ALFABETO**

consonanti	vocali
b c d f g h l m n p q r s t v z	a è é i ò ó u ↓ ↓ ↓ ↓ vènti vènti tòrta tòrta

Le vocali sono 5, ma la **e** e la **o** si possono pronunciare in **due modi** diversi.

Вимова → **ЗВУКИ**Письмо → **БУКВИ**Порядковий номер букв → **АЛФАВІТ**

приголосні	голосні
b c d f g h l m n p q r s t v z	a è é i ò ó u ↓ ↓ ↓ ↓ vènti vènti tòrta tòrta

Голосних п'ять, але **e** та **o** можуть вимовлятися **двома різними** способами.

Consonanti e vocali: problemi di ortografia

AUDIO

Il verbo **avere**
vuole l'**h** in
quattro voci:

SINGOLARE	PLURALE
(1 ^a persona) → io HO	
(2 ^a persona) → tu HAI	
(3 ^a persona) → egli HA	(3 ^a persona) → essi HANNO

ITALIANO

Si scrivono con la lettera **MAIUSCOLA**:

- ♦ i nomi propri: persone → **L**uigi; luoghi geografici → **M**editerraneo; festività → **N**atale ecc.
- ♦ l'iniziale dei titoli dei libri, dei film: *L'inventore di sogni* ecc.

Приголосні та голосні проблеми з орфографією

Дієслово **avere**
потребує **h**
у чотирьох
відмінках.

ОДНИНА	МНОЖИНА
(1 ^a особа) → io HO	
(2 ^a особа) → tu HAI	
(3 ^a особа) → egli HA	(3 ^a особа) → essi HANNO

UCRAINO

Пишуться з **ВЕЛИКОЇ ЛІТЕРИ**:

- ♦ власні імена: людей → **L**uigi; географічні назви → **M**editerraneo; назви свят → **N**atale та інші.
- ♦ перша літера назви книг, фільмів *L'inventore di sogni* тощо

Dividere le parole in sillabe

AUDIO

ITALIANO

DIVIDERE in SILLABE

spezzare le parole in parti più piccole, le **sillabe**, che si pronunciano con un'unica emissione di fiato.

Esempi di sillabe:

- 1 vocale → A-MO
 - 2 vocali → AU-TO
 - 3 vocali → A-IUO-LA
 - 1 consonante + 1 vocale → CA-NE
 - 1 consonante + 2 vocali → PIA-NO
 - 2 consonanti + 1 vocale → TRE-NO
- NB** Non ci sono sillabe formate solamente da una consonante.

Le parole formate da una sola sillaba (*da, fa, va, a, ma, se* ecc.) si chiamano **monosillabi**.

Per dividere in sillabe le parole formate da due o più sillabe, bisogna seguire delle **regole**:

- le **consonanti doppie** si separano in due sillabe → TET-TO

- la **s** quando è seguita da una o più consonanti forma con loro una sillaba → NO-STRO
- **due vocali** vicine possono:
 - stare nella stessa sillaba → TUO-NO
 - dividersi in due sillabe diverse → PA-E-SE

Dividere in sillabe è utile per **andare a capo**.

Розділити слова на склади

UCRAINO

РОЗДІЛ на СКЛАДИ

розділяти слова на більш маленькі частини, **склади**, які вимовляються одним поштовхом видаваного повітря.

Приклади складів:

- 1 голосна → A-MO
 - 2 голосних → AU-TO
 - 3 голосних → A-IUO-LA
 - 1 приголосна + 1 голосна → CA-NE
 - 1 приголосна + 2 голосні → PIA-NO
 - 2 приголосні + 1 голосна → TRE-NO
- УВАГА** Немає складів, складених лише з однієї приголосної.

Слова складені з одного складу (*da, fa, va, a, ma, se* та інші) називаються односкладними. Для того, щоб розділити на склади слова, що складаються з двох або більше складів, треба дотримуватися **правил**:

- **подвійні приголосні** розділяються → TET-TO

- літера **s**, коли після неї йде одна або декілька приголосних то складає з ними склад → NO-STRO
- **дві голосні** що знаходяться рядом можуть:
 - знаходиться в одному складі → TUO-NO
 - розділятися на два різних склади → PA-E-SE

Ділити на склади корисно для **перенесення**.

AUDIO

Esistono parole uguali che però hanno significato diverso a seconda di come si pronunciano, cioè in base all'accento.

L'accento → indica **su quale sillaba si ferma di più la voce** quando pronunciamo una parola. Si segna:

- solo quando la voce cade sull'**ultima sillaba**: *bontà*, *farò*, *perché* ecc.
- su alcuni monosillabi (*più*, *già* ecc.), in particolare su quelli che si possono confondere con altre parole scritte uguali:
La mamma cucina. / **Là** c'è un incendio.

NB Non si mette l'accento sulle voci verbali *do*, *so*, *fa*, *sta*, *va*.

Esistono due **tipi di accento**:

- **grave** → indica che la vocale ha una pronuncia "aperta" (*caffè*);
- **acuto** → indica che la vocale ha una pronuncia "chiusa" (*perché*).

NB L'accento è utile per distinguere parole che si scrivono allo stesso modo, ma hanno significato diverso: *pero* / *però*, *da* / *dà*, *casco* / *casco* ecc.

Існують однакові слова, які мають різне значення відповідно до того, як вони вимовляються, тобто на основі наголосу.

Наголос → вказує **на який склад зупиняється голос** коли ми вимовляємо слово.

Наголос вказується:

- лише, коли голос падає на **останній склад**: *bontà*, *farò*, *perché* та інші.
- на деяких односкладових (*più*, *già* та інші), зокрема, ті що можна сплутати з іншими словами, що пишуться однаково:
La mamma cucina. / **Là** c'è un incendio.

Важливо Наголос не вказується на голосних дієсловах *do*, *so*, *fa*, *sta*, *va*.

Існує два **види наголосу**:

- **важкий** → вказує, що у голосних "відкрита" вимова (*caffè*);
- **гострий** → вказує, що у голосної "закрита" вимова (*perché*).

Важливо наголос корисний для відокремлення слів, що пишуться однаково, але мають різне значення: *pero* / *però*, *da* / *dà*, *casco* / *casco* тощо.

Apostrofo: sì o no?

AUDIO

ITALIANO

non si dice	ma si dice
lo <u>u</u> omo	l' <u>u</u> omo
santo <u>A</u> ntonio	sant' <u>A</u> ntonio

Questo fenomeno si chiama **elisione**.
Non sempre, però, si deve fare l'elisione.

non si dice	ma si dice
buono <u>s</u> ignore	buon <u>s</u> ignore
santo <u>F</u> ilippo	san <u>F</u> ilippo

Questo fenomeno si chiama **troncamento**.
Non sempre, però, si deve fare il troncamento.

NB In alcuni casi si può avere il **troncamento** (e quindi **non** si mette l'**apostrofo**) anche quando il secondo nome inizia per **vocale**.

Ricorda: **uno**, **nessuno**, **ciascuno**, **alcuno** davanti a parole maschili non vogliono l'apostrofo: **un** amico / **un'**amica **nessun** arancio / **nessun'**arancia

Che cosa accade quando una parola che **finisce per vocale** incontra una parola che **inizia per vocale**?

La prima parola perde la vocale finale e al suo posto si mette l'**apostrofo**.

Che cosa accade quando una parola che **finisce per vocale** incontra una parola che **inizia per consonante**?

La prima parola perde la vocale finale e al suo posto **non** si mette l'**apostrofo**.

Апостроф: так або ні?

UCRAINO

не вимовляється	вимовляється
lo <u>u</u> omo	l' <u>u</u> omo
santo <u>A</u> ntonio	sant' <u>A</u> ntonio

Це явище називається **елізією**.
Не завжди, але, необхідно робити елізію.

не вимовляється	вимовляється
buono <u>s</u> ignore	buon <u>s</u> ignore
santo <u>F</u> ilippo	san <u>F</u> ilippo

Це явище називається **апокола**.
Не завжди, але іноді необхідно застосовувати апоколу.

Важливо У деяких випадках можна отримати **апоколу** (і таким чином, **не** буде ставитися **апостроф**) навіть коли друге ім'я починається з **голосної**.

Пам'ятай: **uno**, **nessuno**, **ciascuno**, **alcuno** перед словами у чоловічому роді не потребують апострофу: **un** amico / **un'**amica **nessun** arancio / **nessun'**arancia

Що відбувається коли слово, що **закінчується на голосну** зустрічається зі словом, що **починається на голосну**?

Перше слово втрачає кінцеву голосну та її місце ставиться **апостроф**.

Що відбувається коли слово, що **закінчується на голосну** зустрічає слово, що **починається на приголосну**?

Перше слово втрачає кінцеву голосну та її місці **не** ставиться **апостроф**.

AUDIO

I principali segni di punteggiatura sono:

- PUNTO FERMO**
pausa lunga alla fine del discorso;
segue la lettera maiuscola
- PUNTO INTERROGATIVO**
alla fine di una domanda diretta
- PUNTO ESCLAMATIVO**
per dare ordini, esprimere
meraviglia, gioia, dolore...
- VIRGOLA**
pausa breve tra le parole
- PUNTO E VIRGOLA**
pausa un po' più lunga
della virgola
- DUE PUNTI**
prima di un elenco, di una
spiegazione
- VIRGOLETTE**
 - per riportare le parole precise
dette da qualcuno
 - per indicare titoli
 - per mettere in evidenza parole,
definizioni
- TRATTINI LUNGH**
possono sostituire le virgolette
- PARENTESI TONDE**
per inserire nel discorso
un'aggiunta, una spiegazione...

Основними знаками пунктуації є:

- КРАПКА**
пауза довга при кінці промови,
слідє велика літера
- ЗНАК ПИТАННЯ**
у кінці прямого питання
- ЗНАК ОКЛИКУ**
щоб віддати наказ, висловити
подив, радість, біль...
- КОМА**
пауза коротка між словами
- КРАПКА ТА КОМА**
пауза трохи довша за кому
- ДВОКРАПКА**
перед списком, перед
поясненням
- ЛАПКИ**
 - для передачі цитат
 - для відображення назв книг,
статей і т.д.
 - для того, щоб виділити слова,
терміни
- ТИРЕ**
можуть замінити лапки
- КРУГЛІ ДУЖКИ**
для того, щоб додати у діалог
додатковий текст, пояснення...

Nome e articolo:
parole in coppia

AUDIO

ITALIANO

ARTICOLI

il

lo

la

i

gli

le

NOMI

cestino

struzzo

cameriera

pesci

autisti

spazzole

La parola che indica una persona, un animale o una cosa si chiama **nome**.

La parola che si mette davanti a un nome e ne indica il genere e il numero si chiama **articolo**.

Parlando con gli altri, **il voi** non si usa più.

Il cantare mette allegria.

Il colore più riposante è **il verde**.

L'ha fatto senza **un perché**.

Parole che non sono nomi, come *voi*, *verde*, *cantare*, *perché*, **diventano nomi** quando sono preceduti da un articolo.

Dato che il nome è detto anche **sostantivo**, queste parole si chiamano **sostantivate** (*il cantare* = verbo sostantivato; *il voi* = pronome sostantivato...).

Іменник і артикль:
слова в парі

UCRAINO

АРТИКЛІ

il

lo

la

i

gli

le

ІМЕННИКИ

cestino

struzzo

cameriera

pesci

autisti

spazzole

Слово, що позначає людину, тварину чи річ, називається **іменником**.

Слово, яке ставиться перед іменником і вказує на його рід і число, називається **артиклем**.

Parlando con gli altri, **il voi** non si usa più.

Il cantare mette allegria.

Il colore più riposante è **il verde**.

L'ha fatto senza **un perché**.

Слова, які не являються іменниками, як, наприклад, *voi*, *verde*, *cantare*, *perché*, **стають іменниками**, коли їм передує артикль.

Тому такі слова називаються також **субстантивованими** (*il cantare* = субстантивоване дієслово; *il voi* = субстантивований займенник тощо).

Diversi tipi di nomi

AUDIO

nonno Carlo

cane Rex

città Parigi

In ogni coppia i nomi a sinistra (*nonno, cane, città*) sono detti **comuni**: indicano in modo generico individui appartenenti alla categoria dei nonni, dei cani, delle città; i nomi a destra (*Carlo, Rex, Parigi*) sono detti **propri**: indicano in modo preciso un nonno, un cane, una città particolari.

Mare, campana, rosa, libro, gelato sono nomi **concreti**: indicano realtà che possiamo vedere, sentire, odorare, toccare e gustare.

si vede

si sente

si odora

si tocca

si gusta

Felicità, noia, idea sono nomi **astratti**: indicano realtà che non possiamo vedere, sentire, odorare, toccare e gustare.

Classe, gregge, costellazione sono nomi **collettivi**: indicano un elemento formato da più persone, animali, oggetti dello stesso tipo.

Різні типи іменників

nonno Carlo

cane Rex

città Parigi

У кожній парі іменники ліворуч (*nonno, cane, città*) називаються **загальними**: вони в загальному позначають осіб, що належать до категорії дідусів, собак, міст; іменники праворуч (*Carlo, Rex, Parigi*) називаються **власними**: вони вказують саме на певного дідуса, собаку, певне місто.

Mare, campana, rosa, libro, gelato це **конкретні** іменники: вони вказують на реальність, яку ми можемо побачити, почути, понюхати, доторкнутися і спробувати на смак.

si vede

si sente

si odora

si tocca

si gusta

Felicità, noia, idea це **абстрактні** іменники: вони вказують на реальність, яку ми не можемо побачити, почути, понюхати, доторкнутися і спробувати на смак.

Classe, gregge, costellazione **збірні** іменники: вони вказують на елемент, утворений з кількох людей, тварин, предметів одного типу.

La struttura dei nomi

AUDIO

ITALIANO

gatt - o / gatt - a / gatt - i / gatt - e

Come puoi vedere, nei nomi c'è:

- una parte iniziale, che contiene il significato della parola e non cambia mai, ed è detta **radice**;
- una parte finale, che cambia per dare indicazioni di vario tipo, ed è detta **desinenza**. Dalla desinenza comprendiamo se la parola è maschile o femminile, se è singolare o plurale.

top-o → top-on-e = topo grosso

strad-a → strad-in-a = strada piccola

caratter-e → caratter-acci-o

= brutto carattere

lup-o → lup-acchiott-o = lupo giovane

mezzo + giorno = mezzogiorno

lava + piatti = lavapiatti

dopo + scuola = doposcuola

Si chiamano **alterati** i nomi che inseriscono un gruppo di lettere tra la radice e la desinenza per esprimere un'idea di grandezza, di piccolezza, di simpatia, di affetto, di disprezzo.

Quando un nome è formato da due parole unite si chiama **nome composto**.

УРОК

3

Структура іменника

UCRAINO

gatt - o / gatt - a / gatt - i / gatt - e

Як бачимо, в іменниках є:

- початкова частина, яка містить значення слова і ніколи не змінюється, і називається **коренем**;
- заключна частина, яка змінюється для надання різних ознак і називається **закінчення**. З закінчення ми розуміємо, що слово є чоловічого чи жіночого роду, однини чи множини.

top-o → top-on-e = topo grosso

strad-a → strad-in-a = strada piccola

caratter-e → caratter-acci-o

= brutto carattere

lup-o → lup-acchiott-o = lupo giovane

mezzo + giorno = mezzogiorno

lava + piatti = lavapiatti

dopo + scuola = doposcuola

Іменники, в яких з'являється група літер між коренем і закінченням, називаються **зміненими**, і вони служать щоб висловити уявлення про величину, малість, симпатію, прихильність, презирство.

Якщо іменник складається з двох слів, об'єднаних разом, він називається **складним іменником**.

La forma dei nomi: il genere

AUDIO

ITALIANO

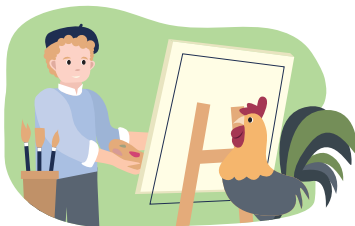
persone e animali
di sesso femminile

nomi di genere

femminile

nonna / gatta

persone e animali
di sesso maschile

nomi di genere

maschile

pittore / gallo

cose (oggetti, idee,
azioni)

nomi di genere

maschile e femminile

vaso / bottiglia

Рід іменника

UCRAINO

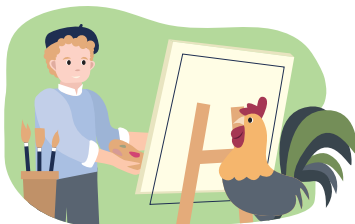
люди і тварини
жіночої статі

іменники

жіночого роду

nonna / gatta

люди і тварини
чоловічої статі

іменники **чоловічого**

роду

pittore / gallo

речі (предмети,
ідеї, дії)

іменники **чоловічого і**

жіночого роду

vaso / bottiglia

La forma dei nomi: il numero

AUDIO

ITALIANO

La scimmia mangia la banana.

Nomi di numero singolare: sono nomi che indicano una sola persona, un solo animale, una sola cosa.

Ricorda:

- per passare dal singolare al plurale la maggior parte dei nomi **cambia la desinenza** (la parte finale): medico → medici / sedia → sedie ecc.
- alcuni nomi, però, rimangono uguali (cioè sono **invariabili**):
l'euro → gli euro / la crisi → le crisi / il bar → i bar

il coraggio → ~~i coraggi~~
i dintorni → ~~il dintorno~~

} Alcuni nomi hanno solo il singolare o solo il plurale (**difettivi**).

i muri della casa
→ le mura della città

} Alcuni nomi hanno due plurali, uno maschile e uno femminile, con due diversi significati (**sovrabbondanti**).

il cavatappi → i cavatappi
la terracotta → le terrecotte

} Per il plurale dei **nomi composti** è meglio consultare il dizionario.

Le scimmie mangiano le banane.

Nomi di numero plurale: sono nomi che indicano più persone, più animali, più cose.

Форма числа у іменників

UCRAINO

La scimmia mangia la banana.

Іменники в однині: це іменники, що вказують на одну людину, на одну тварину, на одну річ.

Пам'ятай:

- для переходу від однини до множини більшість іменників **змінюють закінчення** (кінцеву частину):
medico → medici / sedia → sedie и т.д.
- деякі іменники залишаються без змін (тобто є **незмінними**): l'euro → gli euro / la crisi → le crisi / il bar → i bar

il coraggio → ~~i coraggi~~
i dintorni → ~~il dintorno~~

} Деякі іменники мають лише однину або лише множину (**неповні**).

i muri della casa
→ le mura della città

} Деякі іменники мають дві множини, одну чоловічого та одну жіночого роду, з двома різними (**надлишковими**) значеннями.

il cavatappi → i cavatappi
la terracotta → le terrecotte

} Для множини **складних іменників** найкраще звернутися до словника.

Le scimmie mangiano le banane.

Іменники в множині: це іменники, що вказують на більше людей, на більше тварин, на більше речей.

Tre tipi di articolo

AUDIO

ITALIANO

ARTICOLO

determinativo

il, lo (l'), la (l'), i, gli, le

↓ **indica**

persone, animali
o cose **note** a chi
legge o ascolta

indeterminativo

un, uno, una (un')

↓ **indica**

persone, animali o
cose **non note** a chi
legge o ascolta

partitivodel, dello, della (dell'),
dei, degli, delle↓ **indica**

una **parte non precisata**
di un elemento o una
quantità imprecisata

Ricorda:

- il singolare dell'articolo partitivo significa "un po' di", "una certa quantità di" → C'è **del** gelato nel freezer?
- il plurale significa "alcuni, alcune,

- qualche" → Vi preparo **delle** uova sode?
- l'articolo partitivo fa da plurale agli articoli indeterminativi → **Una** mela / **delle** mele
- l'articolo indeterminativo maschile **un** non va **mai apostrofato** → **un** amico.

Три види артикля

АРТИКЛЬ

означений

il, lo (l'), la (l'), i, gli, le

↓ **вказує на**

людей, тварин або
речей **відомих**
читачеві чи
слухачеві

неозначений

un, uno, una (un')

↓ **вказує на**

людей, тварин
або речей **не**
відомих читачеві чи
слухачеві

частковийdel, dello, della (dell'),
dei, degli, delle↓ **вказує на**

невизначену частину
елемента або
невизначену
кількість

Пам'ятай:

- однина часткового артикля означає "un po' di", "una certa quantità di" → C'è **del** gelato nel freezer?
- множина означає "alcuni, alcune, qualche" → Vi preparo **delle** uova sode?

- частковий артикль діє як множина для неозначених артиклів → **Una** mela / **delle** mele
- неозначений артикль чоловічого роду **un** завжди використовується **без апострофу** → **un** amico.

UCRAINO

Aggettivo: la parola che si aggiunge al nome

AUDIO

ITALIANO

L'aggettivo
accompagna sempre
un nome.

aggiunge una qualità, una caratteristica
(piccolo, rotondo ecc.) → **qualificativo**

precisa un particolare aspetto
(mio, quello, quattro ecc.) → **determinativo**

L'aggettivo ha lo **stesso genere** (maschile / femminile) e lo **stesso numero** (singolare / plurale) **del nome** che accompagna:

il maglione giallo	la giacca nera	gli attori bravi	le attrici brave
↓ ↓	↓ ↓	↓ ↓	↓ ↓
masch. masch.	femm. femm.	masch. masch.	femm. femm.
sing. sing.	sing. sing.	plur. plur.	plur. plur.

Прикметник: слово що додається до іменника

Прикметник
завжди супроводжує
іменник.

додає якість, характеристику
(piccolo, rotondo ecc.) → **якісний**

визначає певний аспект
(mio, quello, quattro ecc.) → **означений**

Прикметник має той **самий рід** (чоловічий / жіночий) і те **саме число** (однина / множина), **що і іменник**, який він супроводжує:

il maglione giallo	la giacca nera	gli attori bravi	le attrici brave
↓ ↓	↓ ↓	↓ ↓	↓ ↓
чолов. чолов.	жін. жін.	чолов. чолов.	жін. жін.
одн. одн.	одн. одн.	мн. мн.	мн. мн.

Gli aggettivi qualificativi

AUDIO

pomodoro

maturo succoso

vestito

lungo elegante

pulcino

giallo morbido

ITALIANO

Rifletti sulla forma degli aggettivi:

- ♦ **aggettivi variabili** → cambiano la forma in base al genere e al numero.

sing. masch.	sing. femm.	plur. masch.	plur. femm.
scolaro bravo	maestra brava	scolari bravi	maestre brave
lavoro facile	domanda facile	lavori facili	domande facili
uomo egoista	donna egoista	uomini egoisti	donne egoiste

- ♦ **aggettivi invariabili** → sono aggettivi qualificativi che non cambiano mai, che si uniscono a nomi maschili o femminili, singolari o plurali.

sing. masch.	sing. femm.	plur. masch.	plur. femm.
cappello rosa	piuma rosa	fiori rosa	calze rosa

Якісні прикметники

pomodoro

maturo succoso

vestito

lungo elegante

pulcino

giallo morbido

УКРАЇНО

Поміркуй про форму прикметників:

- ♦ **змінні прикметники** → змінюють форму за родом і числом.

одн. чолов.	одн. жін.	мн. чолов.	мн. жін.
scolaro bravo	maestra brava	scolari bravi	maestre brave
lavoro facile	domanda facile	lavori facili	domande facili
uomo egoista	donna egoista	uomini egoisti	donne egoiste

- ♦ **незмінні прикметники** → це якісні прикметники, які ніколи не змінюються, незалежно від того, чи поєднуються вони з іменниками чоловічого чи жіночого роду, однини чи множини.

одн. чолов.	одн. жін.	мн. чолов.	мн. жін.
cappello rosa	piuma rosa	fiori rosa	calze rosa

I gradi degli aggettivi qualificativi: il comparativo

AUDIO

ITALIANO

La qualità di un aggettivo può avere **tre diversi livelli**, chiamati **gradi**:

1. Paolo è **alto**
la qualità di Paolo è così com'è, senza confronti → **grado positivo**
 - **più alto** di Franco
2. Paolo è → **meno alto** di Luca
→ **così alto** come Enrico
la qualità di Paolo viene confrontata con quella di un altro → **grado comparativo**
3. Paolo è **altissimo**
la qualità di Paolo è al massimo livello possibile → **grado superlativo**

УРОК

3

Ступені порівняння якісних прикметників: порівняльний

UCRAINO

Якісний прикметник може мати **три різні рівні**, які називаються **ступенями**:

1. Paolo è **alto**
якість Паоло така, як вона є, без порівняння → **позитивний ступінь**
 - **più alto** di Franco
2. Paolo è → **meno alto** di Luca
→ **così alto** come Enrico
якість Паоло порівнюється з якістю іншої особи → **порівняльний ступінь**
3. Paolo è **altissimo**
якість Паоло на найвищому можливому рівні → **найвищий ступінь**

I gradi degli aggettivi qualificativi: il superlativo

AUDIO

Il Monte Rosa è **bellissimo**.
↓
bello al massimo,
senza confronti

Il Monte Rosa è **il più bello** fra i ghiacciai alpini.
↓
bello al massimo, ma facendo un
confronto con altri ghiacciai

Ci sono **due tipi** di superlativo: **assoluto** e **relativo**.

Per formare il **superlativo assoluto** si aggiunge all'**aggettivo** il suffisso **-issimo**, oppure si usano davanti all'**aggettivo** parole come **molto**, **assai**: Il libro è **noiosissimo** / **molto noioso**!

Per formare il **superlativo relativo** si usa l'**articolo determinativo** (*il, lo, la, i, gli, le*) seguito da **più / meno** + l'**aggettivo**: **Il più popoloso** dei paesi africani è la Nigeria. Fra tutti i continenti, **il meno conosciuto** è l'Antartide.

NB Il comparativo e il superlativo relativo si assomigliano, ma è **facile distinguerli**; il superlativo relativo è preceduto dall'articolo determinativo, il comparativo no:

La Sicilia è **più grande** della Sardegna.

↓
comparativo

superlativo relativo

La più grande isola del Mediterraneo è la Sicilia.

ITALIANO

Ступені порівняння якісних прикметників: найвищий

Il Monte Rosa è **bellissimo**.
↓
bello у найвищому
ступені, без порівняння

Il Monte Rosa è **il più bello** fra i ghiacciai alpini.
↓
bello у найвищому ступені, але
порівнюючи з іншими льодовиками

Є **два типи** найвищого ступеня: **абсолютний** і **відносний**.

Для утворення **абсолютного найвищого** ступеня **до прикметника** додається суфікс **-issimo**, або перед прикметником використовуються такі слова, як **molto**, **assai**: Il libro è **noiosissimo** / **molto noioso**!

Для утворення порівняльного найвищого ступеня використовується означений артикль (*il, lo, la, i, gli, le*), за яким йде **più / meno** + **прикметник**: **Il più popoloso** dei paesi africani è la Nigeria.

Fra tutti i continenti, **il meno conosciuto** è l'Antartide.

Важливо Порівняльний і найвищий відносний ступені схожі, але їх **легко відрізнити**; перед найвищим відносний є означений артикль, порівняльний не має артикля:

La Sicilia è **più grande** della Sardegna.

↓
порівняльний

найвищий відносний

La più grande isola del Mediterraneo è la Sicilia.

УКРАЇНО

Gli aggettivi determinativi: possessivi, dimostrativi, identificativi

AUDIO

ITALIANO

Alcuni aggettivi servono a determinare, cioè precisare qualcosa del nome al quale si uniscono → **aggettivi determinativi**.

aggettivo possessivo

mio, tuo, suo...

La **mia** valigia si è rotta.

→ indica a **chi appartiene** una cosa

aggettivo dimostrativo

questo, quello...

Questo fiore è un tulipano.

→ indica la posizione: **vicino** nello spazio

Quella pianta là in fondo è una gardenia.

→ indica la posizione: **lontano** nello spazio

aggettivo dimostrativo

questo, quello...

Quella sera c'era la luna piena.

→ indica anche **lontananza** nel tempo

Questa sera, invece, è buio pesto.

→ indica anche **vicinanza** nel tempo

aggettivo identificativo

stesso, medesimo

I due amici indossano un maglione dello **stesso** colore.

indica **uguaglianza** ↙

Означені прикметники: присвійні, вказівні, ідентифікаційні

Деякі прикметники використовуються для визначення, тобто для уточнення іменника, до якого вони додаються → **означені прикметники**.

присвійний прикметник

mio, tuo, suo...

La **mia** valigia si è rotta.

→ вказує **кому належить** річ

вказівний прикметник

questo, quello...

Questo fiore è un tulipano.

→ вказує розташування: **поблизу** в просторі

Quella pianta là in fondo è una gardenia.

→ вказує розташування: **далеко** в просторі

вказівний прикметник

questo, quello...

Quella sera c'era la luna piena.

→ він також вказує **віддаленість** у часі

Questa sera, invece, è buio pesto.

→ він також вказує **наближеність** у часі

ідентифікаційний прикметник

stesso, medesimo

I due amici indossano un maglione dello **stesso** colore.

вказує на **рівноправність** ↙

Gli aggettivi determinativi: indefiniti, interrogativi / esclamativi, numerali

AUDIO

Davanti alla biglietteria ci sono **molti** giovani.

indica in modo generico la quantità → **aggettivo indefinito** (*molto, poco, qualche...*)

ITALIANO

Quanto tempo ci vorrà per acquistare i biglietti?

introduce una **domanda** → **aggettivo interrogativo** (*quanto, che...?*)

Che coda! introduce un'esclamazione → **aggettivo esclamativo** (*quanto, che...!*)

Lia abita con **due** gatti al **quarto** piano. } indicano il **numero** che riguarda una **quantità** precisa o l'**ordine di successione** → **aggettivi numerali**

Ricorda che:

- ♦ i numeri **cardinali** sono 1, 2, 3...;
- ♦ i numeri **ordinali** sono **primo, secondo, terzo...**;
- ♦ alcuni numerali non sono aggettivi, ma **nomi** (*quadrimestre, dozzina...*).

Означені прикметники: неозначені, питальні / вигуківі, числівники

Davanti alla biglietteria ci sono **molti** giovani.

в загальному визначенні позначає **кількість** → **неозначений прикметник** (*molto, poco, qualche* тощо)

Che coda!

вводить **вигук** → **прикметник вигуку** (*quanto, che...!*)

Quanto tempo ci vorrà per acquistare i biglietti?

вводить **питання** → **питальний прикметник** (*quanto, che...?*)

Lia abita con **due** gatti al **quarto** piano.

вказує **число**, яке стосується точної **кількості** або **порядку послідовності** → **прикметники числівники**

Пам'ятай що:

- ♦ **кількісні** числівники це – 1, 2, 3 та інші;
- ♦ **порядкові** числівники це – **перший, другий, третій** тощо;
- ♦ деякі числівники є не прикметниками, а **іменниками** (*quadrimestre, dozzina ma інші*).

UCRAINO

Pronome: la parola che prende il posto di un'altra

AUDIO

ITALIANO

Ho regalato alla mamma una **pianta**; la **pianta** si chiama Erica, come lei!

una **pianta** → che si chiama Erica, come lei!
→ pronome

- Il pronome **sostituisce altre parole**; si usa per **evitare ripetizioni** nel discorso. Nell'esempio, *che* sta al posto di *pianta*, ripetuta per la seconda volta.
- A volte il pronome **sottintende** (cioè nasconde) un nome.
- Alcuni pronomi indicano le **persone** a cui ci si riferisce: chi parla, chi ascolta o qualcun altro.

Nell'esempio *suo* si riferisce al *cappello* e lo sottintende.

Nell'esempio *lui* indica un alunno che è presente, senza dire il suo nome.

Займенник: слово що займає місце іншого

UCRAINO

Ho regalato alla mamma una **pianta**; la **pianta** si chiama Erica, come lei!

una **pianta** → che si chiama Erica, come lei!
→ займенник

- **Займенник замінює інші слова**; він використовується для **уникнення повторів** у мовленні. У прикладі, *che* стоїть на місці *pianta*, що повторюється вдруге.
- Іноді займенник **має на увазі** (тобто приховує) іменник.
- Деякі займенники вказують на **людей**, про яких йдеться: мовця, слухача чи когось іншого.
- У прикладі *suo* вказує на *cappello* і має на увазі його.
- У прикладі *lui* вказує учня який присутній, не називаючи його імені.

I pronomi personali

AUDIO

Pronomi personali

→ si chiamano così perché indicano:

- la persona che parla (io, me, mi; noi, ci)
- la persona che ascolta (tu, te, ti; voi, vi)
- la persona, l'animale o la cosa di cui si parla nel discorso (egli, lui, lei, lo, le, essi, loro, sé, li, ne...)

I pronomi personali hanno funzione di **soggetto**

quando indicano **la persona del verbo e quindi il soggetto**:

Io devo andare all'allenamento.

I pronomi personali hanno funzione di **complemento**

quando indicano **una persona che non è il soggetto**:

Perché non venite con **me** in piscina?

ITALIANO

Особові займенники

Особові займенники

→

вони називаються так, тому що вказують на:

- людину, яка говорить (io, me, mi; noi, ci)
- людину, яка слухає (tu, te, ti; voi, vi)
- людину, тварину чи річ, згадані у промові (egli, lui, lei, lo, le, essi, loro, sé, li, ne та інші)

Io devo andare all'allenamento: perché non venite con **me** in piscina?

Особові займенники мають функцію **підмету**

коли вони вказують на **чинну особу i**, отже, на **підмет**:

Io devo andare all'allenamento.

Особові займенники мають функцію

додатку

коли вони вказують на **особу, яка не є підметом**:

Perché non venite con **me** in piscina?

UCRAINO

I pronomi personali complemento

AUDIO

ITALIANO

I pronomi personali complemento possono avere **due forme**:

forma tonica

quando si pronuncia la parola, il tono della voce ci batte sopra:

Vieni con **me**?

Mi dai una mano, per piacere?

forma atona

quando si pronuncia la parola, il tono della voce non ci batte sopra:

Mi dai una mano, per piacere?
(si pronuncia "mi dàì")

Mandami un messaggio.
(si pronuncia "màndami")

Parole come **mi** e **ti** si chiamano **particelle pronominali**.

Elisa pettina **Elisa**.

l'azione del verbo **torna indietro**, si riflette cioè sulla stessa persona che la compie.

Per eliminare la ripetizione, si può sostituire *Elisa* così:

- Elisa pettina **sé** (*stessa*).
- Elisa **si** pettina.

Ricorda: **sé** e **si** sono **pronomi riflessivi**.

Особові займенники в ролі додатку

UCRAINO

Особові займенники в ролі додатку можуть мати **дві форми**:

forma tonica

коли вимовляєте слово, тон вашого голосу наголошує його:

Vieni con **me**?

Такі слова, як **mi** і **ti**, називаються **займенниковими частками**.

Elisa pettina **Elisa**.

дія дієслова **є зворотною**, тобто відображається на ту саму особу, яка її виконує.

forma atona

коли вимовляєте слово, тон вашого голосу не наголошує його:

Mi dai una mano, per piacere?
(вимовляється "mi dàì")

Mandami un messaggio.
(вимовляється "màndami")

Щоб усунути повторення, ви можете замінити *Elisa* так:

- Elisa pettina **sé** (*stessa*).
- Elisa **si** pettina.

Пам'ятай: **sé** і **si** являються **зворотними займенниками**.

I pronomi determinativi: possessivi, dimostrativi, identificativi

AUDIO

Ci sono parole che possono essere sia pronomi che aggettivi: sono i determinativi. È facile riconoscere la differenza: gli **aggettivi** sono sempre **uniti a un nome**, i **pronomi no**.

Il **suo colore** preferito è il verde, **il mio** è il giallo.

↓ ↓

aggettivo + nome pronome

Sono pronomi determinativi:

- **i pronomi possessivi** → Mia madre è chef, **la sua** (*madre*) è pasticciera.
Ricorda: i pronomi possessivi sono sempre preceduti da un articolo determinativo (*il, lo, la...*) o da una preposizione articolata (*del, al, nel...*).
- **i pronomi dimostrativi** → Questa stanza è molto più luminosa di **quella** (*stanza*).
Ricorda: tra i pronomi dimostrativi c'è anche **ciò**, che significa *questa / quella cosa*.
- **i pronomi identificativi** → Quale sport pratici? Il tennis: **lo stesso** (*sport*) di mio padre!

ITALIANO

Означені займенники: присвійні, вказівні, ідентифікаційні

Існують слова, які можуть бути як займенниками, так і прикметниками: це означені займенники. Розпізнати різницю легко: **прикметники** завжди **приєднуються до іменника**, а **займенники** — ні.

Il **suo colore** preferito è il verde, **il mio** è il giallo.

↓ ↓

прикметник + іменник займенник

Vони є означеними займенниками:

- **присвійні займенники** → Mia madre è chef, **la sua** (*madre*) è pasticciera.
Пам'ятай: перед присвійними займенниками завжди стоїть означений артикль (*il, lo, la* та інші) або артикульований прийменник (*del, al, nel* тощо).
- **вказівні займенники** → Questa stanza è molto più luminosa di **quella** (*stanza*).
Пам'ятай: серед вказівних займенників є також **ciò**, що означає *questa / quella cosa*.
- **ідентифікаційні займенники** → Quale sport pratici? Il tennis: **lo stesso** (*sport*) di mio padre!

УСРАІНО

I pronomi determinativi: indefiniti, interrogativi / esclamativi, numerali

AUDIO

ITALIANO

Altri pronomi determinativi sono:

- **i pronomi indefiniti** → Alcuni argomenti di storia erano facili, **altri** (argomenti) erano difficili.

Attenzione: ci sono pronomi indefiniti (*molto, poco, troppo...*) che al singolare si riferiscono a “cose”:

Abbiamo **molto** (= molte cose) da studiare per domani.

- **i pronomi interrogativi / esclamativi**
→ **Che** (= che cosa) stai facendo?
Ma **che** (= che cosa) dici!

Attenzione: i pronomi interrogativi si usano sia nelle domande che hanno il punto interrogativo, sia nelle domande che non hanno il punto interrogativo: Dimmi **che** stai facendo.

- **i pronomi numerali** → Devi prendere trenta gocce per la tosse: **dieci** (gocce) a colazione, **venti** (gocce) alla sera.

Означені займенники: неозначені, питальні / вигуківі, числівники

UCRAINO

Інші означені займенники:

- **неозначені займенники**
→ Alcuni argomenti di storia erano facili, **altri** (argomenti) erano difficili.

Увага: являються неозначеними займенниками (*molto, poco, troppo* тощо), які в однині позначають «речі»:

питальні / вигуківі займенники:
Abbiamo **molto** (= molte cose) da studiare per domani.

- **питальні / вигуківі займенники**
→ **Che** (= che cosa) stai facendo?
Ma **che** (= che cosa) dici!

Увага: питальні займенники вживаються як у питаннях, які мають знак питання, так і в питаннях, які не мають знака питання: Dimmi **che** stai facendo.

- **числівникові займенники** → Devi prendere trenta gocce per la tosse: **dieci** (gocce) a colazione, **venti** (gocce) alla sera.

AUDIO

Vorrei i poteri di un supereroe. Il supereroe si chiama Spider-Man.

Vorrei i poteri di un supereroe **che** si chiama Spider-Man.

pronome relativo
ha due funzioni

sostituisce un nome

unisce due frasi

Altri **pronomi relativi** da ricordare sono **il quale, cui, chi**.

Chi è un pronome relativo detto **doppio** perché sostituisce **due pronomi**:

Ibiza è il luogo ideale per **colui** **il quale** desidera passare una vacanza divertente.

Ibiza è il luogo ideale per **chi** desidera passare una vacanza divertente.

Vorrei i poteri di un supereroe. Il supereroe si chiama Spider-Man.

Vorrei i poteri di un supereroe **che** si chiama Spider-Man.

ВІДНОСНИЙ займенник
має дві функції

заміняє іменник

з'єднує два речення

Інші **відносні займенники**, які слід запам'ятати, це **il quale, cui, chi**.

Chi є відносним займенником, який називається **подвійним**, оскільки він замінює **два займенники**:

Ibiza è il luogo ideale per **colui** **il quale** desidera passare una vacanza divertente.

Ibiza è il luogo ideale per **chi** desidera passare una vacanza divertente.

Verbo: la parola attorno a cui si organizza il discorso

AUDIO

ITALIANO

I verbi indicano:

Samir **lava** la bicicletta con cura.

↓
un'azione

Così vestito **sembri** uno spaventapasseri.

↓
un modo di essere

La barca **si trovò** in mezzo a una tempesta

↓
una situazione in cui ci si trova

Il fiume **scorrev**a lento.

↓
un fatto che accade senza che qualcuno lo voglia

Ogni verbo ha:

- una parte iniziale, la **radice** (*lav-*, *sebr-*, *trov-*, *scorr-*), che non cambia mai la propria forma ed esprime il significato di base dell'azione;
- una parte finale, la **desinenza** (*-a*, *-i*, *-ò*, *-eva*), che può cambiare la forma e dà informazioni di vario tipo, per esempio il **tempo dell'azione**.

Le diverse forme che il verbo può avere si chiamano **voci**.

Дієслово: слово навколо якого складається мовлення

UCRAINO

Дієслова вказують на:

Samir **lava** la bicicletta con cura.

↓
дію

Così vestito **sembri** uno spaventapasseri.

↓
спосіб буття

La barca **si trovò** in mezzo a una tempesta

↓
ситуація, в якій знаходиться

Il fiume **scorrev**a lento.

↓
факт, який відбувається без бажання будь-кого

Кожне дієслово має:

- початкова частина — **корінь** (*lav-*, *sebr-*, *trov-*, *scorr-*), яка ніколи не змінює форми й виражає основний зміст дії;
- заключна частина, **закінчення** (*-a*, *-i*, *-ò*, *-eva*), яка може змінювати форму та дає різні типи інформації, наприклад, **час дії**.

Різні форми, які може мати дієслово, називаються **формами дієслова**.

Le forme del verbo

AUDIO

Le voci verbali indicano:

♦ la persona	chi parla (1 ^a persona)	io mangio	noi mangiamo
	chi ascolta (2 ^a persona)	tu mangi	voi mangiate
	di chi si parla (3 ^a persona)	lui / lei mangia	loro mangiano

♦ il **modo** in cui si presenta il fatto, per esempio
sotto forma di un **ordine** ↘

Mangia!

↘ per esprimere un **desiderio**

Mangerei un gelato.

♦ in quale **tempo** accade il fatto

nel **passato**

Ieri ho mangiato poco.

nel **presente**

Adesso mangio un panino.

nel **futuro**

Domani mangerò dalla nonna.

NB I **modi** del verbo sono 7: 4 **finiti** (= indicano la persona) e 3 **indefiniti** (= non indicano la persona).

I **tempi** possono essere **semplici** (= formati da una sola parola → **cammino**)
o **composti** (= formati da più di una parola → **ho camminato**).

Форми дієслова

Форми дієслова вказують на:

♦ особу	яка говорить (1 ^a особа)	io mangio	noi mangiamo
	яка слухає (2 ^a особа)	tu mangi	voi mangiate
	про кого говорять (3 ^a особа)	lui / lei mangia	loro mangiano

♦ **спосіб**, у який відбувається факт, наприклад
у формі **наказу** ↘

Mangia!

↘ для вираження **бажання**

Mangerei un gelato.

♦ в який **час** відбувається дія

в **минулому**

Ieri ho mangiato poco.

в **теперішньому**

Adesso mangio un panino.

в **майбутньому**

Domani mangerò dalla nonna.

Важливо Існує 7 способів дієслова: 4 **особових** (= вказують особу)
і 3 **безособових** (= не вказують особу).

Часи можуть бути **простими** (= складатися з одного слова → **cammino**) або
складними (= складатися з кількох слів → **ho camminato**).

Il funzionamento del verbo: transitivo e intransitivo

AUDIO

ITALIANO

Carlo **beve**

→ **chi?** → ✗ non si può rispondere

→ **che cosa?** una bibita gelata.

È possibile rispondere almeno a una delle due domande
→ il verbo **bere** è **transitivo**.

Il cane **abbaia**

→ **chi?** → ✗ non si può rispondere

→ **che cosa?** → ✗ non si può rispondere

Non è possibile rispondere a nessuna delle due domande
→ il verbo **abbaiare** è **intransitivo**.

NB Lo stesso verbo può essere **transitivo e intransitivo** a seconda delle sfumature di significato: Silvana **finisce** (= conclude) i compiti alle 5 → **transitivo**. • La scuola **finisce** (= ha fine) il 10 giugno → **intransitivo**.

Дія дієслова: перехідні та неперехідні

UCRAINO

Carlo **beve**

→ **хто?** → ✗ неможливо відповісти

→ **що?** una bibita gelata.

Принаймні на одне з двох запитань можна відповісти.
дієслово **bere** є **перехідним**.

Il cane **abbaia**

→ **хто?** → ✗ неможливо відповісти

→ **що?** → ✗ неможливо відповісти

На жодне питання не можна відповісти
→ дієслово **abbaiare** є **неперехідним**.

Важливо Одне і те саме дієслово може бути **перехідним і неперехідним** залежно від нюансів значення: Silvana **finisce** (= закінчує) i compiti alle 5 → **перехідне**. • La scuola **finisce** (= має кінець) il 10 giugno → **неперехідне**.

La forma del verbo: attiva e passiva

AUDIO

La rondine **costruisce** il nido.

il soggetto compie l'azione

→ quando il soggetto **compie l'azione**,
il verbo è **attivo**

Il cavallo **è montato** dal fantino.

il soggetto subisce l'azione

→ quando il soggetto **subisce l'azione**,
il verbo è **passivo**

ITALIANO

Ricorda:

- ♦ possono diventare **passivi solo i verbi transitivi**;
- ♦ il passivo di un verbo in genere si forma con il verbo *essere* + il **participio passato** del verbo.

Форма дієслова: активна і пасивна

La rondine **costruisce** il nido.

суб'єкт здійснює дію

→ коли суб'єкт **виконує дію**, дієслово
є **активним**

Il cavallo **è montato** dal fantino.

на суб'єкт здійснюється дія

→ коли на суб'єкт **здійснюється дія**,
дієслово є **пасивним**

УСРАІНО

Пам'ятайте:

- ♦ **пасивну форму** можуть мати лише перехідні дієслова;
- ♦ пасивний стан дієслова зазвичай утворюється за допомогою дієслова *essere* + **дієприкметник минулого часу**.

La forma riflessiva e pronominale

AUDIO

ITALIANO

Adele pettina **la sua bambola**.Adele pettina **se stessa**. → Adele **si** pettina.

verbo riflessivo

I **verbi riflessivi** si chiamano così perché l'azione si riflette (cioè **ritorna**) su chi la compie.

I **verbi riflessivi** sono sempre accompagnati dai pronomi riflessivi **mi, ti, si, ci, vi, si**, che a seconda dei casi vogliono dire *me / a me, te / a te, sé / a sé...*:

Io **mi** preparo per la festa. (= io preparo **me**...)

Maria **si** dipinge le unghie. (= Maria dipinge **a sé**...)

In alcuni casi **ci, vi, si** vogliono dire *tra noi, tra voi, tra loro..., l'un l'altro, a vicenda*:

Io e i miei amici **ci saluteremo** domani all'aeroporto.

Spesso i pronomi riflessivi si uniscono con il verbo formando un'unica parola: **lavati!**

NB Alcuni verbi come *ammalarsi* o *addormentarsi* sono accompagnati dai pronomi *mi, ti, si, ci, vi, si*, ma **non sono riflessivi**: infatti si dice *mi ammalo*, ma non vuol dire *ammalo me stesso*; *mi addormento*, ma non vuol dire *addormento me stesso*...

Questi verbi sono chiamati **intransitivi pronominali** perché sono sempre accompagnati da una particella pronominale.

УРОК

5

Зворотня та займенникова форма

UCRAINO

Adele pettina **la sua bambola**.Adele pettina **se stessa**. → Adele **si** pettina.

зворотне дієслово

Зворотні дієслова називаються так тому, що дія **повертається** на того, хто її виконує.

Зворотні дієслова завжди супроводжуються зворотними займенниками **mi, ti, si, ci, vi, si**, які залежно від дієвідміни означають *me / a me, te / a te, sé / a sé* тощо:

Io **mi** preparo per la festa.

Maria **si** dipinge le unghie.

В деяких випадках **ci, vi, si** означають *tra noi, tra voi, tra loro..., l'un l'altro, a vicenda*:

Io e i miei amici **ci saluteremo** domani all'aeroporto.

Часто зворотні займенники з'єднуються з дієсловом, утворюючи одне слово: **lavati!**

Важливо Деякі дієслова, такі як *ammalarsi* або *addormentarsi*, супроводжуються займенниками *mi, ti, si, ci, vi, si*, але **вони не є зворотними**: дійсно, говориться *mi ammalo*, але це не означає, що *ammalo me stesso*; *mi addormento*, але це не означає, що *addormento me stesso* тощо.

Ці дієслова називаються **неперехідними займенниковими**, оскільки вони завжди супроводжуються займенниковою часткою.

I verbi impersonali

AUDIO

Diluvia.
Chi diluvia? ❌

Nevica.
Chi nevica? ❌

Fa caldo.
Chi fa caldo? ❌

I verbi che indicano **fenomeni atmosferici** hanno la forma della 3^a persona singolare, ma in realtà non si riferiscono a **nessuna persona**: sono **impersonali**.

Ricorda:

- altri verbi possono essere usati in **forma impersonale**, per esempio *sembrare*, *bastare*, *accadere*, o espressioni come *è bene*, *è giusto*, *è necessario*... in frasi come:
Sembra che siano partiti pochi minuti fa. **È necessario** chiedere scusa.
- tutti i verbi (alla 3ª persona singolare) possono diventare impersonali con il **si**:
Si dice che lì sia nascosto un tesoro. Come **si vive** a New York?

Безособові дієслова

Diluvia.
Chi diluvia? ❌

Nevica.
Chi nevica? ❌

Fa caldo.
Chi fa caldo? ❌

Дієслова, що вказують на **атмосферні явища**, мають форму 3-ї особи однини, але насправді вони не стосуються **жодної особи**: вони **безособові**.

Пам'ятай:

- інші дієслова можуть використовуватися в **безособовій формі**, наприклад, *sembrare*, *bastare*, *accadere*, або у виразах як: *è bene*, *è giusto*, *è necessario* тощо, у таких реченнях як:
Sembra che siano partiti pochi minuti fa. **È necessario** chiedere scusa.
- всі дієслова (у 3-й особі однини) можуть стати безособовими при використанні **si**:
Si dice che lì sia nascosto un tesoro. Come **si vive** a New York?

I verbi ausiliari

AUDIO

ITALIANO

I verbi *essere* e *avere* sono verbi chiamati **ausiliari** perché **aiutano** gli altri verbi a formare i **tempi composti**.

tempi semplici

(= 1 voce verbale)

Scrivo.

Salivi.

Saluterà.

tempi composti

(= 2 o più voci verbali)

→ **Ho** scritto.

→ **Eri** salito.

→ **Avrà** salutato.

Essere e **avere** possono anche **essere usati da soli** come **verbi normali**, cioè con un **loro significato**:

Di chi **sono** queste forbici?

→ a chi appartengono

La brocca dell'acqua **è** di terracotta.

→ è fatta di

Quanti soldi **hai** in banca?

→ tieni

Il contadino **ha** un campo di patate.

→ possiede

Допоміжні дієслова

UCRAINO

Дієслова *essere* і *avere* називаються **допоміжними**, оскільки вони **допомагають** іншим дієсловам утворювати **складні часи**.

прості часи

(= 1 дієслівна форма)

Scrivo.

Salivi.

Saluterà.

складні часи

(= 2 або більше дієслівних форм)

→ **Ho** scritto.

→ **Eri** salito.

→ **Avrà** salutato.

Essere і **avere** також можуть **використовуватися окремо** як **звичайні дієслова**, тобто з **власним значенням**:

Di chi **sono** queste forbici?

→ кому вони належать

La brocca dell'acqua **è** di terracotta.

→ виготовлена з

Quanti soldi **hai** in banca?

→ зберігаєш

Il contadino **ha** un campo di patate.

→ володіє

I verbi servili e fraseologici

AUDIO

Vorrei bere

un po' d'acqua.

Devi bere

lo sciroppo!

Posso bere

un'aranciata?

I verbi *volere*, *dovere*, *potere* possono accompagnare un **verbo all'infinito** per dargli una particolare **sfumatura di significato**.

Quando svolgono questa funzione di servizio vengono chiamati **servili**.

NB Alcuni verbi si comportano come i servili: aggiungono una **sfumatura di significato** al verbo che accompagnano, ma hanno una **costruzione particolare**, che di solito è: **verbo + preposizione + infinito** del verbo (stare per..., iniziare a..., continuare a..., cercare di...). Questi verbi sono chiamati **fraseologici**.

Модальні та фразові дієслова

Vorrei bere

un po' d'acqua.

Devi bere

lo sciroppo!

Posso bere

un'aranciata?

Дієслова *volere*, *dovere*, *potere* можуть супроводжувати **дієслово в інфінітиві**, щоб надати йому **певний відтінок значення**.

Коли вони виконують цю службову функцію, їх називають **модальними**.

Важливо Деякі дієслова подібно до модальних: вони додають **відтінок значення** до дієслова яке супроводжують, але мають **особливу конструкцію**, якою зазвичай є: **дієслово + прийменник + конструкцію** форма дієслова (stare per..., iniziare a..., continuare a..., cercare di...). Ці дієслова називають **фразовими**.

Le coniugazioni dei verbi

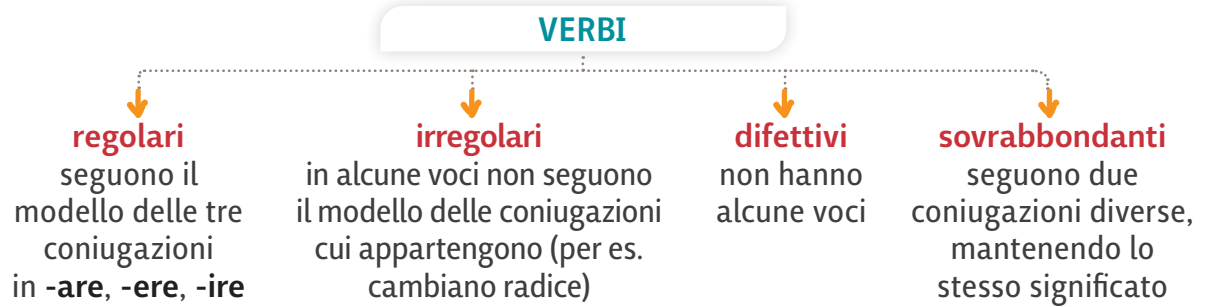
AUDIO

ITALIANO

L'insieme di tutte le voci di un verbo si chiama **coniugazione**.

Ci sono **tre modelli di coniugazione**: corrispondono alle tre diverse **desinenze** (-are -ere -ire) che può avere un verbo quando lo cerchi nel vocabolario.

Coniugare un verbo significa **fargli cambiare la forma** aggiungendo alla **radice** le **desinenze** della sua coniugazione → **am-o, am-i, am-a ...**

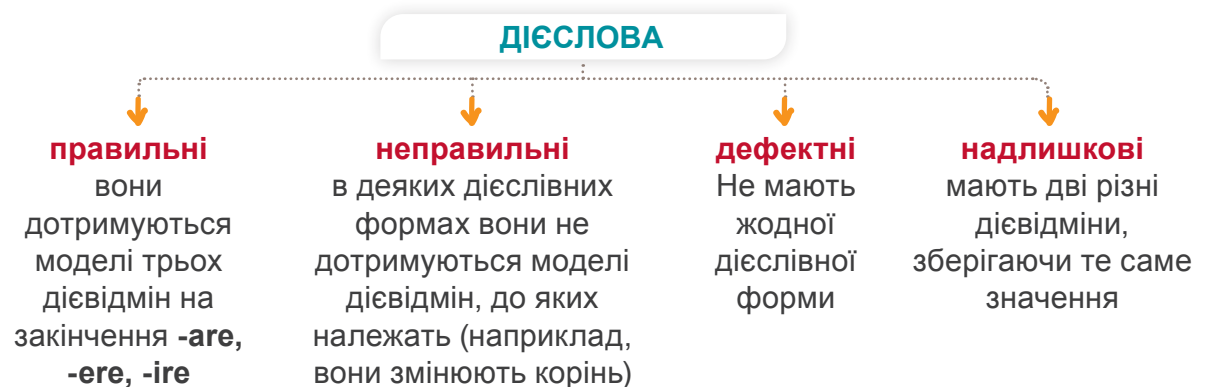
Відмінювання дієслова

UCRAINO

Сукупність усіх форм дієслова називається **дієвідміною**.

Існує **три групи дієвідмін**: вони відповідають трьом різним закінченням (-are -ere -ire), які дієслово може мати, коли ви шукаєте його в словнику.

Відмінювати дієслово означає **змінювати його форму**, додаючи **закінчення** його дієвідміни, до **кореня** → **am-o, am-i, am-a** тощо

Usare l'indicativo

AUDIO

INDICATIVO

per esprimere → **certezza**

PRESENTE

sono • ho • amo • leggo • parto

IMPERFETTO

ero • avevo • amavo • leggevo • partivo

PASSATO REMOTO

fui • ebbi • amai • lessi • partii

FUTURO SEMPLICE

sarò • avrò • amerò • leggerò • partirò

PASSATO PROSSIMO

sono stato • ho avuto • ho amato • ho letto • sono partito

TRAPASSATO PROSSIMO

ero stato • avevo avuto • avevo amato • avevo letto • ero partito

TRAPASSATO REMOTO

fui stato • ebbi avuto • ebbi amato • ebbi letto • fui partito

FUTURO ANTERIORE

sarò stato • avrò avuto • avrò amato • avrò letto • sarò partito

ITALIANO

Використовувати дійсний спосіб

ДІЙСНИЙ СПОСІБ

для вираження → **реальності**

ТЕПЕРЕШНІЙ

sono • ho • amo • leggo • parto

НЕЗАВЕРШЕНИЙ МИНУЛИЙ

ero • avevo • amavo • leggevo • partivo

МИНУЛИЙ ДАЛЕКИЙ

fui • ebbi • amai • lessi • partii

ПРОСТИЙ МАЙБУТНІЙ

sarò • avrò • amerò • leggerò • partirò

ЗАВЕРШЕНИЙ МИНУЛИЙ

sono stato • ho avuto • ho amato • ho letto • sono partito

ДАВНОМИНУЛИЙ

ero stato • avevo avuto • avevo amato • avevo letto • ero partito

МИНУЛИЙ ЧАС, ЩО ПЕРЕДУЄ ДАЛЕКОМУ МИНУЛОМУ

fui stato • ebbi avuto • ebbi amato • ebbi letto • fui partito

МАЙБУТНІЙ СКЛАДНИЙ ЧАС

sarò stato • avrò avuto • avrò amato • avrò letto • sarò partito

УСРАІНО

Usare il congiuntivo

AUDIO

ITALIANO

CONGIUNTIVO

per esprimere → possibilità, dubbio, desiderio

PRESENTE

sia • abbia • ami • legga • parta

PASSATO

sia stato • abbia avuto • abbia amato
• abbia letto • sia partito

IMPERFETTO

fossi • avessi • amassi • leggesti •
partissi

TRAPASSATO

fossi stato • avessi avuto •
avessi amato • avessi letto •
fossi partito

Використовувати суб'єктний спосіб

UCRAINO

СУБ'ЄКТНИЙ СПОСІБ

щоб висловити → можливість, сумнів, бажання

ТЕПЕРЕШНІЙ

sia • abbia • ami • legga • parta

МИНУЛИЙ

sia stato • abbia avuto • abbia amato
• abbia letto • sia partito

НЕЗАВЕРШЕНИЙ МИНУЛИЙ ЧАС

fossi • avessi • amassi • leggesti •
partissi

ДАВНОМИНУЛИЙ

fossi stato • avessi avuto •
avessi amato • avessi letto •
fossi partito

Usare il condizionale

AUDIO

CONDIZIONALE

per esprimere → qualcosa che è possibile a una condizione

PRESENTE

sarei • avrei • amerei • leggerei •
partirei

PASSATO

sarei stato • avrei avuto •
avrei amato • avrei letto •
sarei partito

ITALIANO

In molte frasi **il condizionale** si collega **al congiuntivo**:

Avrei dormito ancora volentieri, se non **fosse suonata** la sveglia!

↓
condizionale

↓
congiuntivo

Використовувати умовний спосіб

УМОВНИЙ СПОСІБ

щоб висловити → те, що можливо за однієї умови

ТЕПЕРЕШНІЙ

sarei • avrei • amerei • leggerei •
partirei

МИНУЛИЙ

sarei stato • avrei avuto •
avrei amato • avrei letto •
sarei partito

УСРАІНО

У багатьох реченнях **умовний спосіб** пов'язаний з **суб'єктивним**:

Avrei dormito ancora volentieri, se non **fosse suonata** la sveglia!

↓
умовний

↓
суб'єктивний

Usare l'imperativo

AUDIO

ITALIANO

IMPERATIVO

per esprimere → un ordine, un'esortazione

PRESENTE

sii • abbi • ama • leggi • parti

Per esprimere l'imperativo negativo (cioè esporre **un divieto**) nella 2^a persona singolare si usa l'**infinito**: **Non parlare!**

Використовувати наказовий спосіб

UCRAINO

НАКАЗОВИЙ СПОСІБ

щоб висловити → наказ, заклик

ТЕПЕРЕШНІЙ

sii • abbi • ama • leggi • parti

Щоб виразити заперечний наказ (тобто **заборону**) у 2-й особі однини, ми використовуємо **неозначену форму**: **Non parlare!**

Usare i modi indefiniti

AUDIO

ITALIANO

INFINITO

per esprimere → la forma base del verbo

PRESENTE

essere • avere • amare • leggere •
partire

PASSATO

essere stato • avere avuto • avere
amato • avere letto • essere partito

PARTICIPIO

per esprimere → una caratteristica, un modo di fare o di essere

PRESENTE

essente • avente • amante • leggente
• partente

PASSATO

stato • avuto • amato • letto •
partito

GERUNDIO

per esprimere → causa, mezzo, modo, tempo, condizione

PRESENTE

essendo • avendo • amando •
leggendo • partendo

PASSATO

essendo stato • avendo avuto • avendo
amato • avendo letto • essendo partito

UCRAINO

Використовувати неозначену форм

НЕОЗНАЧЕНА ФОРМА

щоб висловити → базову форму дієслова

ТЕПЕРЕШНІЙ

essere • avere • amare • leggere •
partire

МИНУЛИЙ

essere stato • avere avuto • avere
amato • avere letto • essere partito

ДІЄПРИКМЕТНИК

щоб висловити → характеристику, спосіб дії чи буття

ТЕПЕРЕШНІЙ

essente • avente • amante • leggente
• partente

МИНУЛИЙ

stato • avuto • amato • letto •
partito

ГЕРУНДІЙ

щоб висловити → причину, засіб, спосіб, час, умову

ТЕПЕРЕШНІЙ

essendo • avendo • amando •
leggendo • partendo

МИНУЛИЙ

essendo stato • avendo avuto • avendo
amato • avendo letto • essendo partito

AUDIO

L'avverbio: la parola che si aggiunge al verbo, e non solo

Leggi quello che scrive Lidia alla sua amica Margherita.

Ciao! **Adesso** ti racconto! **Ieri** siamo arrivati dopo **circa** due ore di viaggio. Abbiamo disfatto i bagagli **in fretta**, e siamo andati **subito** a fare un tuffo in mare. L'acqua era **molto** pulita e **sotto** si vedevano dei pesciolini nuotare. **Qui** è **davvero** una meraviglia! **Perché non** vieni a trovarci?
Un bacio, tua Lidia

Le parole evidenziate sono molto comuni nei nostri discorsi; sono tutti **avverbi**. L'**avverbio** precisa o modifica il significato della parola o del gruppo di parole a cui si riferisce.

torno presto

molto semplice

quasi un mese

piuttosto tardi

Le parole a cui gli avverbi si riferiscono sono soprattutto **verbi**, ma possono essere anche aggettivi, nomi, altri avverbi.

all'antica

quasi quasi

all'impazzata

di tanto in tanto

Gli avverbi possono essere formati anche da più parole; allora si chiamano **locuzioni avverbiali**.

Прислівник: слово яке додається до дієслова, і не тільки

Прочитайте, що Lidia пише своїй подрузі Margherita.

Ciao! **Adesso** ti racconto! **Ieri** siamo arrivati dopo **circa** due ore di viaggio. Abbiamo disfatto i bagagli **in fretta**, e siamo andati **subito** a fare un tuffo in mare. L'acqua era **molto** pulita e **sotto** si vedevano dei pesciolini nuotare. **Qui** è **davvero** una meraviglia!
Perché non vieni a trovarci?
Un bacio, tua Lidia

Виділені слова дуже поширені в нашій розмові; всі вони являються **прислівниками**. **Прислівник** уточнює або змінює значення слова чи групи слів, до яких він відноситься.

torno presto

molto semplice

quasi un mese

piuttosto tardi

Слова, до яких відносяться прислівники, є переважно **дієсловами**, але вони можуть бути також прикметниками, іменниками, іншими прислівниками.

all'antica

quasi quasi

all'impazzata

di tanto in tanto

Прислівники також можуть складатися з кількох слів; тоді вони називаються **прислівниковими зворотами**.

I diversi significati degli avverbi

AUDIO

1. Il vento soffia

come?

forte

2. Vieni

dove?

dentro

quando?

subito

3. Non ridere

quanto?

troppo

avverbio di modo avverbio di luogo avverbio di tempo avverbio di quantità

Come vedi, alcuni avverbi rispondono a una precisa domanda ed esprimono un particolare significato.

Ci sono poi avverbi che servono per affermare, negare o esprimere dubbio → **avverbi di giudizio**: A Stefano **non** piace il formaggio.

Altri avverbi introducono domande dirette (cioè con il punto interrogativo in fondo) o esclamazioni → **avverbi interrogativi** o **esclamativi**:

Quando partite per le vacanze?

Quanto sei simpatica!

Різні значення прислівників

1. Il vento soffia

як?

forte

прислівник
способу дії

2. Vieni

де?

dentro

коли?

subito

прислівник прислівник
місця часу

3. Non ridere

скільки?

troppo

прислівник
кількості

Як бачимо, деякі прислівники відповідають на конкретне запитання і висловлюють певне значення.

Також існують прислівники, які використовуються для підтвердження, заперечення або висловлення сумніву → **модальні прислівники**: A Stefano **non** piace il formaggio.

Інші прислівники вводять прямі запитання (тобто зі знаком питання в кінці) або оклики → **питальні** чи **окличні прислівники**:

Quando partite per le vacanze?

Quanto sei simpatica!

Preposizione, la parola ponte

AUDIO

ITALIANO

La moto **di** Pietro è da cross.

di Pietro → *la moto* che appartiene a Pietro

La **preposizione** si unisce a una parola e la collega a un'altra parola per arricchire il suo significato.

Le preposizioni sono **di, a, da, in, con, su, per, tra, fra** e sono dette **semplici**.
Attenzione: quando le **preposizioni** si uniscono agli **articoli** si chiamano **articolate**.

La bici **del** nonno.

↓
di + il

La bici **della** nonna.

↓
di + la

La **stessa preposizione** può avere **significati diversi**:

A me piace parlare **di musica**. → indica **argomento**

Il tavolo è **di cristallo**. → indica **materia**

Vado in palestra **di giovedì**. → indica **tempo**

Прийменник, слово що об'єднує

UCRAINO

La moto **di** Pietro è da cross.

di Pietro → *la moto* che appartiene a Pietro

Прийменник з'єднує слово і зв'язує його з іншим словом, щоб збагатити його значення.

Прийменниками являються **di, a, da, in, con, su, per, tra, fra** і називаються **простими**.

Увага: коли **прийменники** з'єднуються з **артиклом** вони називаються **артикульованими**.

La bici **del** nonno.

↓
di + il

La bici **della** nonna.

↓
di + la

Один і той самий прийменник може мати **різні значення**:

A me piace parlare **di musica**. → вказує **тему**

Il tavolo è **di cristallo**. → вказує **матеріал**

Vado in palestra **di giovedì**. → вказує **час**

Parole che assumono la funzione di preposizione

AUDIO

Le **preposizioni improprie** sono **parole di tipo diverso** (avverbi, aggettivi, verbi) che svolgono la **funzione di preposizione**.

Per esempio: *secondo, lungo, eccetto, contro, sopra, sotto*.

«Sono arrivato **secondo** per pura sfortuna!»

↓
aggettivo

«**Secondo** te è andata proprio così?»

↓
preposizione

La preposizione può essere formata anche da **più parole**, e allora si chiama **locuzione prepositiva**.

Per esempio: *per mezzo di, davanti a, a causa di, nei pressi di, grazie a, vicino a*.

Слова, які виконують функцію прийменника

Похідні прийменники – це **слова різних видів** (прислівники, прикметники, дієслова), які виконують **функцію прийменника**.

Наприклад: *secondo, lungo, eccetto, contro, sopra, sotto*.

«Sono arrivato **secondo** per pura sfortuna!»

↓
прикметник

«**Secondo** te è andata proprio così?»

↓
прийменник

Прислівник також може складатися з **кількох слів** і тоді він називається **прийменниковим зворотом**.

Наприклад: *per mezzo di, davanti a, a causa di, nei pressi di, grazie a, vicino a*.

Congiunzione: la parola nata per unire

AUDIO

ITALIANO

Mi piace la macedonia di pesche e albicocche.

Stefano scia e nuota molto bene.

La **congiunzione** unisce parole e unisce frasi.

Può essere formata da più parole, e allora si chiama **locuzione congiuntiva**: *dato che, come se, nel momento in cui, per il fatto che...*

Sono andato in palestra e ho fatto esercizi con i pesi.

unisce due frasi che risultano semplicemente accostate
l'una all'altra → **congiunzione coordinante**

Durante l'interrogazione ho fatto scena muta **perché** non avevo studiato niente.

unisce due frasi; la seconda precisa il significato della prima
(spiega la **causa**) → **congiunzione subordinante**

Сполучник: слово, створене для об'єднання

UCRAINO

Mi piace la macedonia di pesche e albicocche.

Stefano scia e nuota molto bene.

Сполучник з'єднує слова і об'єднує речення.

Він також може складатися з кількох слів і тоді він називається **сполучне словосполучення**: *dato che, come se, nel momento in cui, per il fatto che...*

Sono andato in palestra e ho fatto esercizi con i pesi.

об'єднує два речення, які просто знаходяться
поруч → **узгоджувальний сполучник**

Durante l'interrogazione ho fatto scena muta **perché** non avevo studiato niente.

з'єднує два речення; друге уточнює значення першого
(пояснює **причину**) → **підрядний сполучник**

Congiunzioni coordinanti e subordinanti

AUDIO

Esistono vari tipi di **congiunzioni coordinanti**: ogni tipo esprime un particolare significato.

Il nonno indossa sempre la camicia **e** la cravatta. → **e** = aggiunta

Andiamo al cinema in macchina **o** con l'autobus? → **o** = alternativa

È un film lungo, **ma** è bello. → **ma** = contrapposizione

Esistono vari tipi di **congiunzioni subordinanti**: ogni tipo esprime un particolare significato.

Andrò alla festa **se** mi invitano. → **se** = condizione

Spegni la luce **quando** vai a letto! → **quando** = tempo

La nebbia era così fitta **che** non si vedeva niente. → **che** = conseguenza

Узгоджувальні та підрядні сполучники

Існують різні типи **узгоджувальних сполучників**: кожен тип виражає певне значення.

Il nonno indossa sempre la camicia **e** la cravatta. → **e** = доповнення

Andiamo al cinema in macchina **o** con l'autobus? → **o** = альтернатива

È un film lungo, **ma** è bello. → **ma** = протиставлення

Існують різні типи **підрядних сполучників**: кожен тип виражає певне значення.

Andrò alla festa **se** mi invitano. → **se** = умова

Spegni la luce **quando** vai a letto! → **quando** = час

La nebbia era così fitta **che** non si vedeva niente. → **che** = наслідок

Interiezione o esclamazione

AUDIO

ITALIANO

Le interiezioni o esclamazioni servono per esprimere con forza sensazioni, emozioni... Possono essere:

- **proprie** → sono parole che hanno solo funzione di esclamazione;
- **improprie** → altre parole (aggettivi, nomi...) che hanno la funzione di esclamazione. Possono essere espresse anche con più parole insieme (**locuzioni**).

«Ahi!»

«Uffa!»

«Toh!»

«Evviva!»

«Salve!»

«Forza!»

«Al fuoco!»

Le onomatopее servono per riprodurre suoni, rumori, versi di animali.

din don boom bau

УРОК

7

Вставне слово або вигук

UCRAINO

Вставні слова або вигуки використовуються для вираження почуттів, емоцій тощо.

Можуть бути:

- **власними** → це слова, які мають лише функцію оклику;
- **невласними** → інші слова (прикметники, іменники тощо), що мають функцію оклику. Вони також можуть бути виражені кількома словами (**зворотами**).

«Ahi!»

«Uffa!»

«Toh!»

«Evviva!»

«Salve!»

«Forza!»

«Al fuoco!»

Ономатопеї використовують для відтворення звуків, шумів, голоса тварин.

din don boom bau

Fare l'analisi logica della frase

AUDIO

Esistono due tipi di frase:

- ♦ **frase semplice** (o **proposizione** o, comunemente, **frase**): un insieme di parole che ruotano intorno a un **verbo**

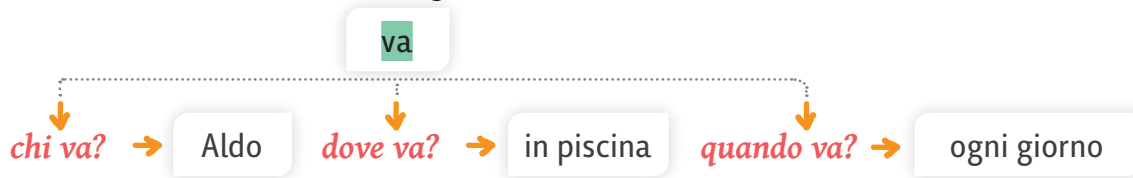
Aldo **va** in piscina ogni giorno

- ♦ **frase complessa** (o **periodo**): due o più frasi collegate fra loro

Aldo **va** in piscina ogni giorno, perché **si allena** per **partecipare** alle gare.

La frase si può suddividere in **parti più piccole** che hanno un significato e svolgono una funzione: i **sintagmi**.

Il sintagma che nella frase svolge la funzione più importante è quello del **verbo**. Per dividere una frase in sintagmi **si parte dal verbo** e si fanno delle **domande**.

Визначити граматичну основу речення

Існує два типи речень:

- ♦ **просте речення** (або **просто речення**): набір слів, які обертаються навколо дієслова

Aldo **va** in piscina ogni giorno

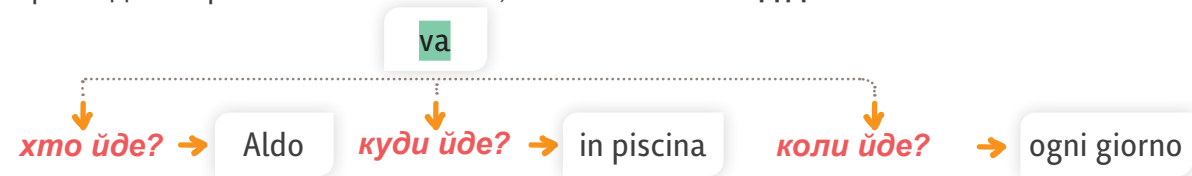
- ♦ **складне речення** (або **складнопідрядне речення**): два або більше речень, пов'язаних між собою

Aldo **va** in piscina ogni giorno, perché **si allena** per **partecipare** alle gare.

Речення можна поділити на **менші частини**, які мають значення і виконують функцію: **синтагма**.

Синтагма, яка виконує найважливішу функцію в реченні, являється **дієслово**.

Щоб поділити речення на синтагми, **ми починаємо від дієслова** і ставимо запитання.

Le “colonne” della frase

AUDIO

ITALIANO

Gli elementi fondamentali della frase sono due:

il soggetto

è la persona, l'animale o la cosa di cui parla il predicato.

il predicato

corrisponde al verbo.

Il soggetto:

- compie l'azione: **Le bambine giocano** a palla.
- subisce l'azione: **La volpe è inseguita** dai cani.
- ha una caratteristica: Nella baia **la sabbia è dorata**.

NB Il soggetto e il predicato vanno sempre d'accordo:

- se il soggetto è singolare, il predicato è singolare:
- se il soggetto è plurale, il predicato è plurale:
- se il soggetto è femminile, il predicato è femminile:
- se il soggetto è maschile, il predicato è maschile:

- L'aereo **vola**.
- Le pecore **belano**.
- La luna **è luminosa**.
- Il tavolo **è rotondo**.

Будова речення

UCRAINO

Основними елементами речення є два:

підмет

è la persona, l'animale o la cosa di cui parla il predicato.

присудок

corrisponde al verbo.

Підмет:

- виконує дію: **Le bambine giocano** a palla.
- піддається дії: **La volpe è inseguita** dai cani.
- має характеристику: Nella baia **la sabbia è dorata**.

Важливо Підмет і присудок завжди узгоджуються:

- якщо підмет в однині, то присудок теж в однині:
- якщо підмет в множині, то присудок теж в множині:
- якщо підмет жіночого роду, то присудок також жіночого роду:
- якщо підмет чоловічого роду, то присудок також в чоловічого роду:

- L'aereo **vola**.
- Le pecore **belano**.
- La luna **è luminosa**.
- Il tavolo **è rotondo**.

Il predicato

AUDIO

Oscar **mangia** la zuppa.

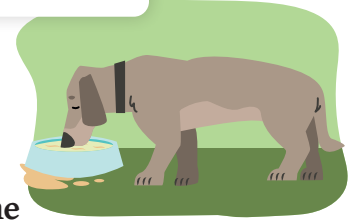
Oscar **è scatenato**.

Oscar **vuole giocare** con il padrone.

Oscar **è un cane** di caccia.

Esistono due tipi di **predicato**:

- PREDICATO**
- **VERBALE** = qualsiasi verbo
 - **NOMINALE** = verbo *essere* + aggettivo / nome

ITALIANO

NB Nel predicato nominale:

- ♦ il verbo *essere* viene chiamato **copula**;
- ♦ l'aggettivo o il nome vengono chiamati **parte nominale** o **nome del predicato**.

Attenzione! Il verbo *essere* **non** forma il **predicato nominale**:

- ♦ **quando è ausiliare**: Il gatto **è salito** sull'albero. → predicato verbale
- ♦ **quando ha un significato proprio** (come "appartenere", "stare", "vivere"): Nel week-end **saremo** in montagna. → staremo → predicato verbale

Присудок

Oscar **mangia** la zuppa.

Oscar **è scatenato**.

Oscar **vuole giocare** con il padrone.

Oscar **è un cane** di caccia.

Є два типи присудка:

- ПРИСУДОК**
- **ДІЄСЛІВНИЙ** = будь-яке дієслово
 - **ІМЕННИЙ** = дієслово *essere* + прикметник / іменник

Важливо В іменному присудку:

- ♦ дієслово *essere* називається **зв'язкою**;
- ♦ прикметник чи іменник називають **іменною частиною** чи **іменником у ролі присудка**.

Увага! Дієслово *essere* **не** утворює **іменний присудок**:

- ♦ **коли є допоміжним**: Il gatto **è salito** sull'albero. → дієслівний присудок
- ♦ **коли воно має власне значення** (наприклад, "appartenere", "stare", "vivere"): Nel week-end **saremo** in montagna. → staremo → дієслівний присудок

UCRAINO

La forma dei nomi: il numero

AUDIO

ITALIANO

Il gallo canta

Tu hai paura del buio?

Il saggio ci consiglierà!

Il soggetto può essere

- un **nome**, un **pronome**.
- qualsiasi altra **parte del discorso** (aggettivo, verbo...) **sostantivata** (= con funzione di nome).

NB Il soggetto:

- a volte è preceduto da un **articolo partitivo** (*del, dello, dei...* che significano “un po’”, “alcuni”...) e allora si chiama **soggetto partitivo**:

È avanzato **del caffè** per me? = un po' di caffè

- a volte **non è presente** nella frase, ma è solo “nascosto” e si capisce qual è dal senso del discorso → **il soggetto è sottinteso**:

(lui = Mario)

Mario ha trovato lavoro all'estero e ha lasciato l'Italia.

Quando il verbo della frase è **impersonale** (*nevicata, si dice ...*) **il soggetto non c'è**:

Ieri è nevicato per molte ore.

УРОК

4

Форма та число іменників

UCRAINO

Підмет може бути → **Іменником, займенником.**

- будь-яка інша **частина мови** (прикметник, дієслово тощо) **субстантивована** (= з функцією іменника).

Важливо підмет:

- іноді йому передуює **частковий артикль** (*del, dello, dei* та інші, що означає «трохи», «деякі» тощо), і тоді його називають **частковим підметом**:

È avanzato **del caffè** per me? = un po' di caffè

- іноді **його немає** в реченні, а лише «прихований», і зрозуміло зі змісту розмови → **підмет мається на увазі**:

(lui = Mario)

Mario ha trovato lavoro all'estero e ha lasciato l'Italia.

Коли дієслово речення **безособове** (*nevicata, si dice тощо*) **підмета немає**:

Ieri è nevicato per molte ore.

I complementi

AUDIO

ITALIANO

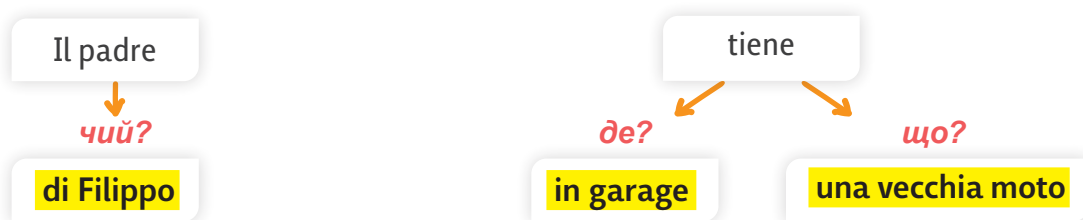
Il **complemento** è un sintagma che aggiunge un'informazione.

Dà la **risposta** a una domanda che parte dal predicato, dal soggetto o da un altro sintagma.

Ci sono tre tipi di complementi:

- **diretti** → non sono preceduti da preposizioni:
Per di qua / raggiungeremo / subito / **la stazione** / della metropolitana.
- **indiretti** → sono preceduti da una preposizione:
Per di qua / raggiungeremo / subito / la stazione / **della metropolitana**.
- **avverbiali** → sono avverbi o locuzioni avverbiali:
Per di qua / raggiungeremo / **subito** / la stazione / della metropolitana.

Додатки

УКРАЇНО

Доповнення – це синтагма, яка додає інформацію.

Дає **відповідь** на запитання, яке починається з присудка, підмета чи іншої синтагми.

Існує три типи доповнень:

- **прямі** → перед ними не стоїть прийменник:
Per di qua / raggiungeremo / subito / **la stazione** / della metropolitana.
- **не прямі** → перед ними стоїть прийменник:
Per di qua / raggiungeremo / subito / la stazione / **della metropolitana**.
- **прислівні** → це прислівники або прислівникові словосполучення:
Per di qua / raggiungeremo / **subito** / la stazione / della metropolitana.

La frase si arricchisce: l'attributo e l'apposizione

AUDIO

ITALIANO

Di chi è questa bella borsa a fiori rossi?

ATTRIBUTO

- accompagna un nome e lo precisa;
- è un **aggettivo**;
- concorda con il nome (masch. / femm. • sing. / plur.).

Il poeta Dante Alighieri visse dal 1265 al 1321.

Ti presento Lucilla, la mia amica del cuore.

APPOSIZIONE

- accompagna un altro nome e lo precisa;
- è un **nome**;
- il nome può essere accompagnato da altri elementi della frase.

Речення збагачується: прикладкою та визначенням

UCRAINO

Di chi è questa bella borsa a fiori rossi?

ВИЗНАЧЕННЯ

- супроводжує іменник та уточнює його;
- являється **прикметником**;
- узгоджується з іменником (чолов. / женск. • одн. / мн.).

Il poeta Dante Alighieri visse dal 1265 al 1321.

Ti presento Lucilla, la mia amica del cuore.

ПРИКЛАДКА

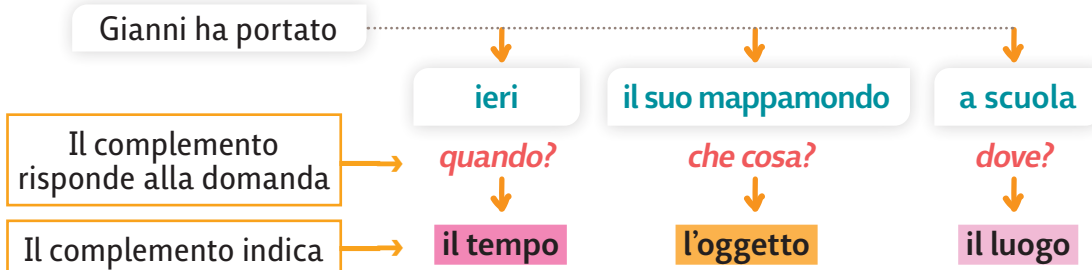
- супроводжує інший іменник та уточнює його;
- являється **іменником**;
- іменник може супроводжуватися іншими елементами речення.

Il complemento oggetto

AUDIO

Per capire *di che tipo* è un complemento, basta fare la domanda giusta alla quale rispondere:

La mamma bacia **il bambino**. Il gatto insegue **il topo**. Elio suona **la tromba**.

Il complemento evidenziato risponde alle domande *chi?* o *che cosa?*

È un **complemento oggetto**: indica l'**oggetto** su cui ricade l'azione.

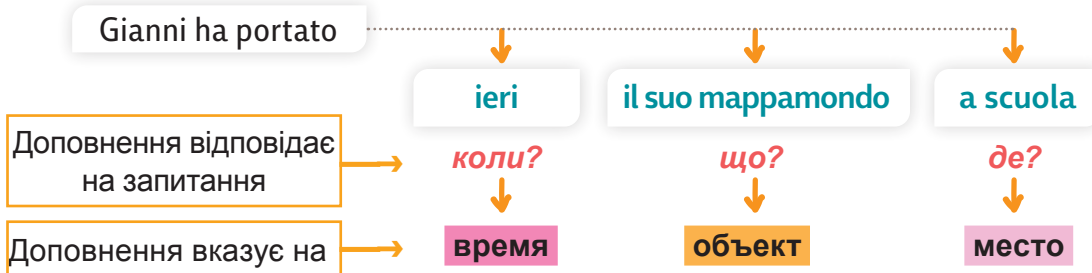
NB Davanti al complemento oggetto **non** c'è mai una **preposizione**, ma può esserci l'**articolo partitivo** (= **complemento oggetto partitivo**):

Hai **della frutta** in frigo? = **un po'** di frutta → complemento oggetto partitivo

ITALIANO

Пряме доповнення

Щоб зрозуміти, *до якого типу* відноситься доповнення, просто поставте правильне запитання на який необхідно відповісти:

La mamma bacia **il bambino**. Il gatto insegue **il topo**. Elio suona **la tromba**.

Виділене доповнення відповідає на запитання *хто?* або *що?*

Це **пряме доповнення**: воно вказує на **предмет**, на який направлена дія.

Важливо Перед прямим доповненням ніколи **не стоїть прийменник**, але може стояти **частковий артикль** (= **часткове пряме доповнення**):

Hai **della frutta** in frigo? = **un po'** di frutta → часткове пряме доповнення

UCRAINO

I complementi predicativi

AUDIO

ITALIANO

soggetto predicato
 ↓ ↓
 Piero è soprannominato **Spillo.**

Il predicato è *soprannominato* ha un significato che rimane “in sospeso”.

Il nome *Spillo*:
 ♦ completa il predicato *è soprannominato*;
 ♦ indica una caratteristica del soggetto (*Piero*).

→ **Spillo** = c. predicativo del soggetto

soggetto predicato c. oggetto
 ↓ ↓ ↓
 L'inquinamento rende l'aria **irrespirabile.**

Il predicato *rende* ha un significato che rimane “in sospeso”.

L'aggettivo *irrespirabile*:
 ♦ completa il predicato *rende*;
 ♦ indica una caratteristica del c. oggetto (*l'aria*).

→ **irrespirabile** = c. predicativo dell'oggetto

Предикативні доповнення

UCRAINO

підмет присудок
 ↓ ↓
 Piero è soprannominato **Spillo.**

присудок *è soprannominato* має значення, яке залишається «в очікуванні».

Іменник *Spillo*:
 ♦ доповнює присудок *è soprannominato*;
 ♦ вказує на характеристику підмета (*Piero*).

→ **Spillo** = предикативне доповнення підмета

підмет присудок пряме доповнення
 ↓ ↓ ↓
 L'inquinamento rende l'aria **irrespirabile.**

Присудок *rende*, має незавершене значення.

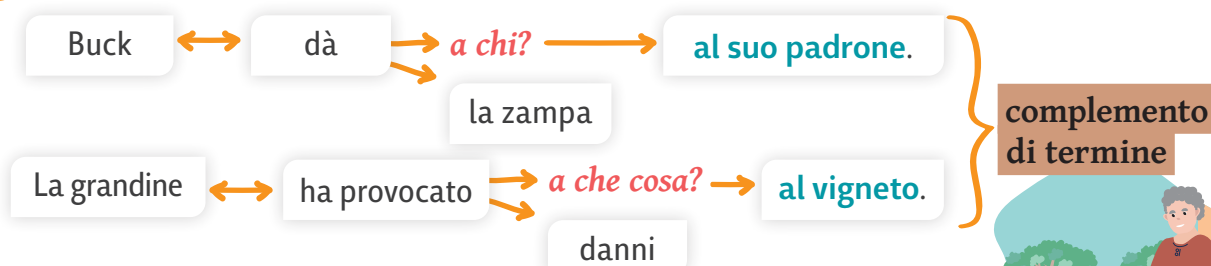
Прикметник *irrespirabile*:
 ♦ доповнює присудок *rende*;
 ♦ вказує характеристику прямого доповнення (*l'aria*).

→ **irrespirabile** = предикативне доповнення присудка

I complementi di termine e di specificazione

AUDIO

ITALIANO

Con il **complemento di termine** si indica la persona, l'animale o la cosa su cui **termina l'azione** del predicato.

NB Il complemento di termine può essere semplicemente formato da una particella pronominale: **mi** (= a me), **ti** (= a te), **si** (= a se stesso / a se stessi), **gli** (= a lui), **le** (= a lei), **ci** (= a noi), **vi** (= a voi).

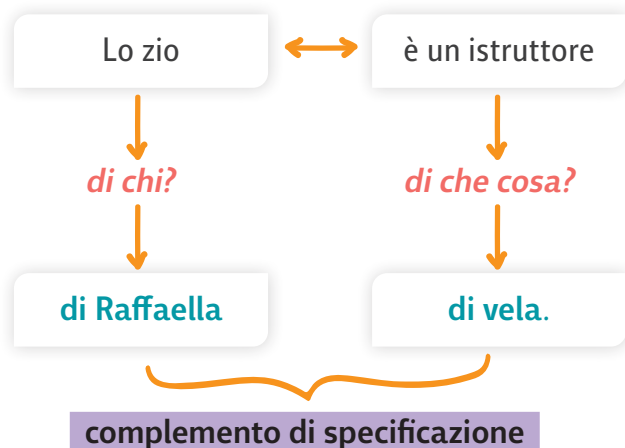
Ricorda: la particella pronominale deve rispondere alla domanda *a chi?* / *a che cosa?*, altrimenti non è complemento di termine, ma complemento oggetto:

Ti saluto! → saluto *chi?* → **te** → **Ti** = complemento oggetto

Ti telefono alle otto! → telefono *a chi?* → **a te** → **Ti** = complemento di termine

Attenzione: la particella pronominale può nascondersi dentro il verbo:

Telefon**ami** (→ Telefona **a me**) domani mattina!

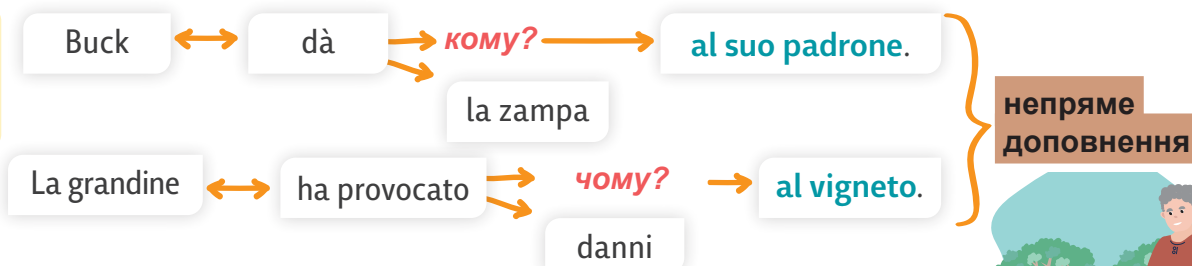
Con il **complemento di specificazione** si *specifica*, cioè si *precisa* il significato di una parola.

Anche la **particella pronominale ne** (= di lui, di lei, di ciò...) può avere funzione di complemento di specificazione:

Il nostro allenatore è bravo, e tutti **ne** (= **di lui**) parlano bene.

Непрямі доповнення та доповнення конкретизації

UCRAINO

Непряме доповнення вказує на особу, тварину чи річ, на яких закінчується дія присудка.

Важливо Непряме доповнення можна просто утворити за допомогою займенникової частки: **mi** (= a me), **ti** (= a te), **si** (= a se stesso / a se stessi), **gli** (= a lui), **le** (= a lei), **ci** (= a noi), **vi** (= a voi).

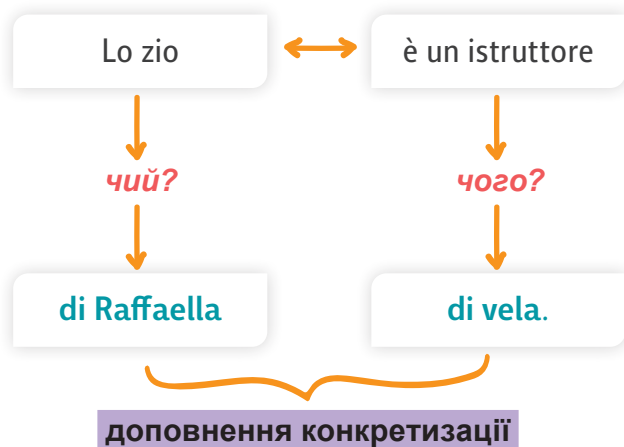
Пам'ятай: займенникова частка повинна відповідати на питання кому? /чому?, інакше це не непряме доповнення, а пряме доповнення:

Ti saluto! → saluto **chi?** → **te** → **Ti** = пряме доповнення

Ti telefono alle otto! → telefono **a chi?** → **a te** → **Ti** = непряме доповнення

Увага: займенникова частка може ховатися у дієслові:

Telefona**mi** (→ Telefona **a me**) domani mattina!

Доповненням конкретизації уточняється значення слова.

Навіть **займенникова частка** **ne** (= di lui, di lei, di ciò...) може мати функцію доповнення конкретизації:

Il nostro allenatore è bravo, e tutti **ne** (= **di lui**) parlano bene.

I complementi di causa e di fine

Le strade

sono allagate

per il temporale.

a causa
di che cosa?

complemento di causa

Con il **complemento di causa** si indica il **motivo**, la **causa** per cui avviene qualcosa.

Federica

prepara

i dolci

a che scopo?

per la festa.

Giulio

ha comprato

una muta

da sub.

per che uso?

complemento di fine

Il **complemento di fine o scopo** indica lo **scopo** per cui si compie un'azione o a **che cosa serve** un oggetto.

Доповнення причини та обставина мети

Доповнення причини вказує підставу, причину через яку щось відбувається.

Le strade

sono allagate

per il temporale.

через
що?

доповнення причини

Federica

prepara

i dolci

з якою ціллю?

per la festa.

Giulio

ha comprato

una muta

da sub.

для чого?

обставина мети

Обставина мети вказує на **ціль**, з якою виконується дія або **для чого** служить предмет.

I complementi di mezzo e di modo

AUDIO

ITALIANO

Con il **complemento di mezzo** si indica la persona, l'animale o la cosa **per mezzo dei quali** si compie un'azione.

Lidia

è andata

a San Marco

↓ *per mezzo di che cosa?*

in gondola.

complemento di mezzo

Marinella

tiene la sua camera

↓ *come? in che modo?*

in ordine.

complemento di modo

Il **complemento di modo** indica il **modo in cui** avviene qualcosa.

NB Il complemento di modo può essere anche un **avverbio**:

Gli alunni ascoltano la lezione (*come?*) **distrattamente**.

Інструментальні обставини та обставини способу дії

UCRAINO

Інструментальна обставина вказує на особу, тварину чи річ, **через яку** виконується дія.

Lidia

è andata

a San Marco

↓ *ЯКИМ ЧИНОМ?*

in gondola.

Інструментальна обставина

Marinella

tiene la sua camera

↓ *ЯК? ЯКИМ ЧИНОМ?*

in ordine.

обставина способу дії

Обставина способу дії вказує спосіб за допомогою якого щось відбувається.

Важливо Обставина способу дії може бути також і **прислівником**:

Gli alunni ascoltano la lezione (*come?*) **distrattamente**.

I complementi d'agente e di causa efficiente

AUDIO

Il pane

è preparato

↓ *da chi?*

dal fornaio.

complemento d'agente

Con il **complemento d'agente** si indica la **persona** o l'**animale** che compie l'azione quando il **predicato** è un **verbo passivo**.

ITALIANO

Le strade

sono illuminate

↓ *da che cosa?*

dai lampioni.

complemento di causa efficiente

Con il **complemento di causa efficiente** si indica la **cosa** che compie l'azione quando il **predicato** è un **verbo passivo**.

Ricorda:

- ♦ solo la **frase passiva** può avere il **complemento d'agente** / **di causa efficiente**.

Доповнення дійової причини та дійової особи

Il pane

è preparato

↓ *КИМ?*

dal fornaio.

доповнення дійової особи

Доповнення дійової особи вказує на **особу** або **тварину**, яка виконує дію, коли **присудок** є **пасивним дієсловом**.

УСРАІНО

Le strade

sono illuminate

↓ *ЧИМ?*

dai lampioni.

доповнення дійової причини

Доповнення дійової причини вказує на **предмет**, який виконує дію, коли **присудок** є **пасивним дієсловом**.

Пам'ятай:

- ♦ тільки **пасивне речення** може мати **доповнення дійової особи** / **дійової причини**.

I complementi di luogo

AUDIO

Luca

abita → *dove?*

in campagna. → c. di stato in luogo

va → *verso dove?*

in piscina. → c. di moto a luogo

esce → *da dove?*

di casa. → c. di moto da luogo

passa → *attraverso quale luogo?*

per la piazza. → c. di moto per luogo

Per comprendere meglio la differenza fra i diversi **complementi di luogo** può essere utile rappresentare graficamente i loro diversi significati.

stato in luogo	moto a luogo	moto da luogo	moto per luogo

Доповнення місця

Luca

abita → *де?*

in campagna. → доповнення стан на місці

va → *куди?*

in piscina. → доповнення рух до місця

esce → *звідки?*

di casa. → доповнення рух від місця

passa → *через що?*

per la piazza. → доповнення руху через місце

Щоб краще зрозуміти різницю між різними **доповненнями місця**, може бути корисно графічно представити їх різні значення.

стан на місці	рух до місця	рух від місця	руху через місце

I complementi di tempo

AUDIO

Mike

si allena

quando?

ogni giorno

per quanto tempo?

per quattro ore.

COMPLEMENTI DI TEMPO

tempo determinato

tempo continuato

ITALIANO

Per meglio comprendere la differenza fra i due **complementi di tempo** può essere utile rappresentare graficamente i loro diversi significati.

tempo determinato

tempo continuato

Обставини часу

Mike

si allena

коли?

ogni giorno

кільки часу?

per quattro ore.

ОБСТАВИНИ ЧАСУ

фіксований час

безперервний час

УКРАЇНО

Щоб краще зрозуміти різницю між двома **обставинами часу**, може бути корисно графічно представити їх різні значення.

фіксований час

безперервний час

I complementi di compagnia, di unione e concessivo

AUDIO

ITALIANO

Fulvia

è uscita

Con il **complemento di compagnia** si indica la **persona** o l'**animale** con cui si sta o si compie un'azione.

Con il **complemento di unione** si indica la **cosa** con cui si sta o si compie un'azione.

in compagnia di chi?

con la nonna.

compl. di compagnia

La macchina

è passata

nonostante che cosa?

nonostante il semaforo rosso.

compl. concessivo

Con il **complemento concessivo** si indica la **persona** o la **cosa** nonostante la quale si verifica un fatto.

УРОК

3

Доповнення союзу, уступне та компаньйонне доповнення

UCRAINO

З **компаньйонним доповненням** вказується **людина** чи **тварина**, з якою відбувається чи виконується дія.

З **доповненням союзу** вказується **річ**, з якою знаходиться чи виконується дія.

Fulvia

è uscita

в компанії кого?

con la nonna.

компаньйонне доповнення

La macchina

è passata

незважаючи на що?

nonostante il semaforo rosso.

уступне доповнення

Уступне доповнення вказує на **особу** чи **річ**, незважаючи на яку має місце певний факт.

I complementi di quantità

Con il **complemento di quantità** si indicano il peso, la lunghezza, la distanza... di persone, animali o cose.

NB La quantità può essere espressa **con una cifra precisa** (3 metri, 40 chili...) o **in modo generico** con un avverbio (tanto, poco...).

AUDIO

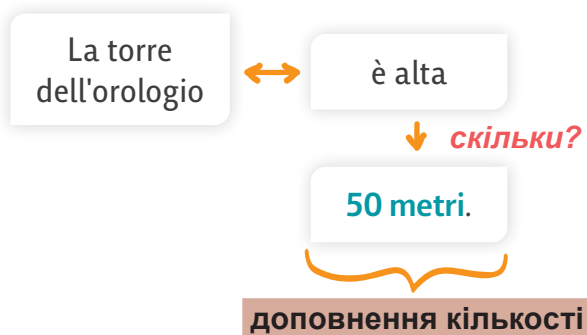

ITALIANO

Доповнення кількості

Доповнення кількості вказує на вагу, довжину, відстань та інше, людей, тварин чи речей.

Важливо Кількість може бути виражена **точною цифрою** (3 метри, 40 кілограмів тощо) або **загальним способом** за допомогою прислівника (багато, мало тощо).

UCRAINO

I complementi di paragone e partitivo

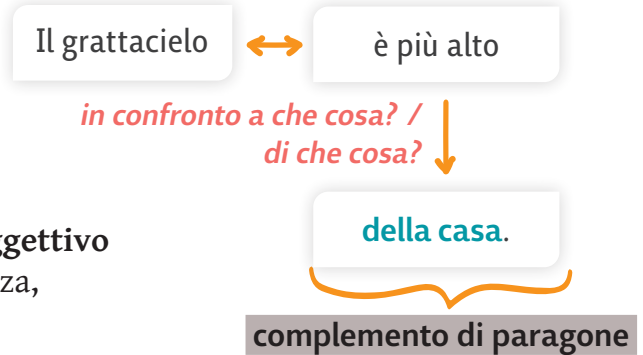

AUDIO

ITALIANO

Con il **complemento di paragone** si indica il **secondo elemento** di un paragone fra due **persone, animali** o cose.

NB In genere il complemento di paragone è presente quando c'è un **aggettivo di grado comparativo** (di maggioranza, minoranza, uguaglianza).

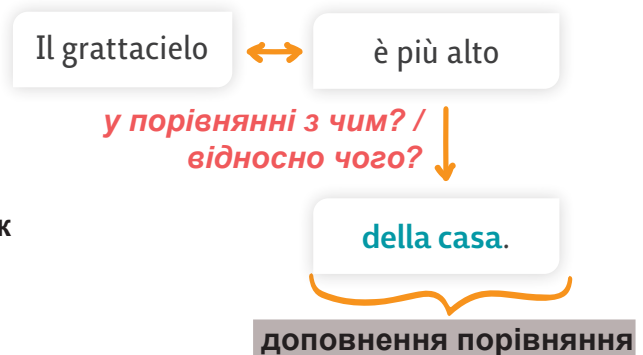
Con il **complemento partitivo** si indica un **insieme** di cui si considera solo una parte.

Часткові та порівняльні доповнення

UCRAINO

Доповнення порівняння вказує на **другий елемент** порівняння між двома **людьми, тваринами** чи речами.

Важливо Загалом доповнення порівняння є тоді, коли є **прикметник порівняльного ступеня** (більшості, меншості, рівності).

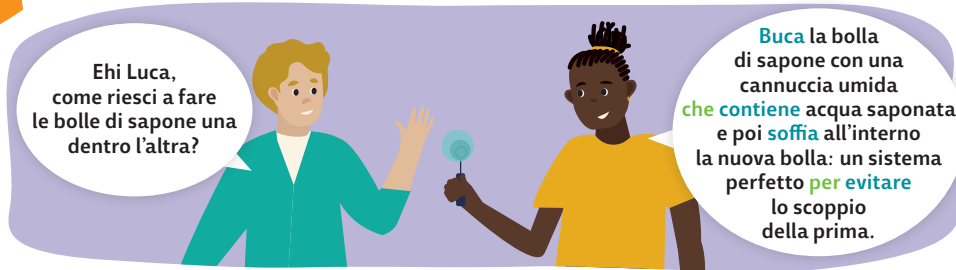

Часткове доповнення вказує на численність, з якої розглядається лише одна частина.

L'analisi logica del periodo

AUDIO

ITALIANO

Come vedi, Luca ha risposto all'amico con due **periodi**: uno breve (una sola frase) e uno più lungo formato da cinque **frasi**. Per riconoscerle devi eseguire due operazioni:

- cerca i **predicati**, a ognuno corrisponde una frase:
Buca la bolla di sapone con una cannuccia umida che **contiene** acqua saponata e poi **soffia** all'interno la nuova bolla: un sistema perfetto per **evitare** lo scoppio della prima.
- cerca i "confini" tra le frasi, per esempio:
 - **congiunzioni** → **e**
 - **preposizioni** seguite da un verbo all'infinito → **per**
 - **pronomi relativi** → **che**
 - **segnali di punteggiatura** come la virgola, il punto e virgola, i due punti → :

Логіко-граматичний аналіз складнопідрядних речень

УКРАЇНО

Як бачимо, Лука відповів своєму другові двома **складними реченнями**: коротким (одне речення) і довшим, що складається з п'яти простих **речень**. Щоб розпізнати їх, потрібно зробити дві речі:

- пошук **присудків**, кожен відповідає одному реченню:
Buca la bolla di sapone con una cannuccia umida che **contiene** acqua saponata e poi **soffia** all'interno la nuova bolla: un sistema perfetto per **evitare** lo scoppio della prima.
- пошук «**межі**» між реченнями, наприклад::
 - **сполучники** → **e**
 - **прийменники** з дієсловом у неозначеній формі → **per**
 - **відносні займенники** → **che**
 - **знаками пунктуації**, такі як кома, крапка з комою, двокрапка → :

Il funzionamento del verbo: transitivo e intransitivo

AUDIO

ITALIANO

Ho comprato le pinne. → **enunciativa** (dà un'informazione)

Nuotiamo? → **interrogativa** (formula una domanda)

Com'è limpido il mare qui! → **esclamativa** (fa un'esclamazione)

Tuffati, dai! → **volitiva** (dà un ordine)

} sono frasi
indipendenti
= hanno senso
da sole

Anche se sono già le otto, | **abbiamo ancora mezz'ora** | per arrivare in stazione prima della partenza del treno.

In ogni periodo c'è una frase **più importante**, la **principale**, che è **indipendente** da tutte le altre. Quando si fa l'analisi del periodo, dopo averlo diviso in frasi, bisogna subito riconoscere la proposizione principale seguendo alcuni indizi:

- ha il **verbo di modo finito** (NO infinito / participio / gerundio);
- **non** è mai preceduta da **congiunzioni** o altre parole che fanno da **legame**;
- è una frase **indipendente**.

УРОК

2

Перехідні та неперехідні функції дієслова

UCRAINO

Ho comprato le pinne. → **висловлювання**
(дає інформацію)

Nuotiamo? → **питання** (ставить запитання)

Com'è limpido il mare qui! → **оклик** (викликує)

Tuffati, dai! → **вольовий** (віддає наказ)

} це самостійні
речення = вони
мають сенс самі
по собі

Anche se sono già le otto, | **abbiamo ancora mezz'ora** | per arrivare in stazione prima della partenza del treno.

У кожному складному реченні є **більш важливе** речення, **головне**, яке **не залежить** від усіх інших. Під час аналізу складного речення, розділивши його на речення, слід негайно розпізнати основне речення, дотримуючись деяких підказок:

- має **дієслово кінцевого способу** (НІ неозначена форма / дієприкметник / герундій);
- йому ніколи **не** передують **сполучники** чи інші слова, які утворюють **зв'язок**;
- є **самостійним** реченням.

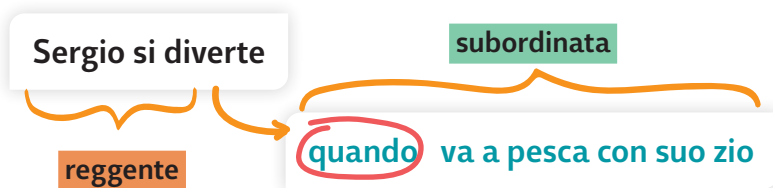
Il rapporto tra le proposizioni: la subordinazione

AUDIO

Una frase (o proposizione) è detta **subordinata** quando non può stare da sola, ma **dipende** da un'altra alla quale è collegata.

ITALIANO

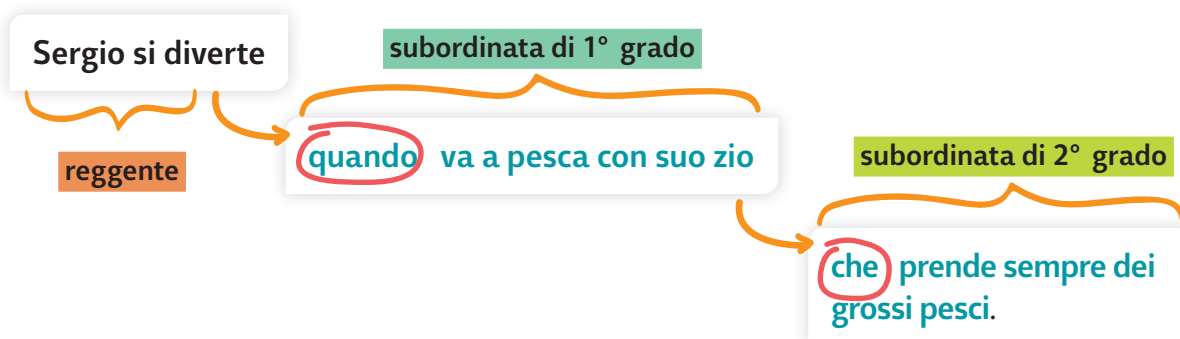
La subordinata si lega alla sua reggente in vari modi:

La strada è interrotta | **perché** c'è una frana. → **coniunzione** subordinante

Sono venuto | **per** parlarti. → **preposizione** (+ verbo all'infinito)

Ho comprato il vestito | **che** era in vetrina. → **pronome relativo**

Scendeva le scale | **cantando**. → **senza legami**

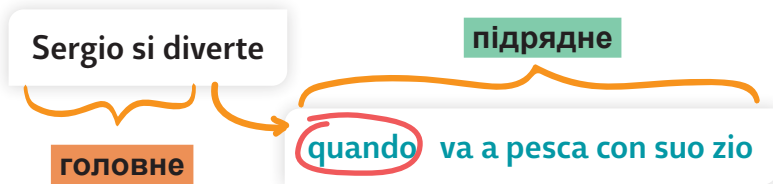

Una proposizione subordinata può avere sotto di sé (cioè può **reggere**) un'altra proposizione. Si forma così “una scala”, e ogni subordinata occupa un “gradino”: la subordinata che si trova al primo gradino sotto la principale è la **subordinata di 1° grado**; la frase che dipende dalla subordinata di 1° grado è una **subordinata di 2° grado**, e così via.

Співвідношення між реченнями: підрядність

UCRAINO

Речення називається **підрядним**, коли воно не може стояти окремо, а **залежить** від іншого, з яким воно пов'язане.

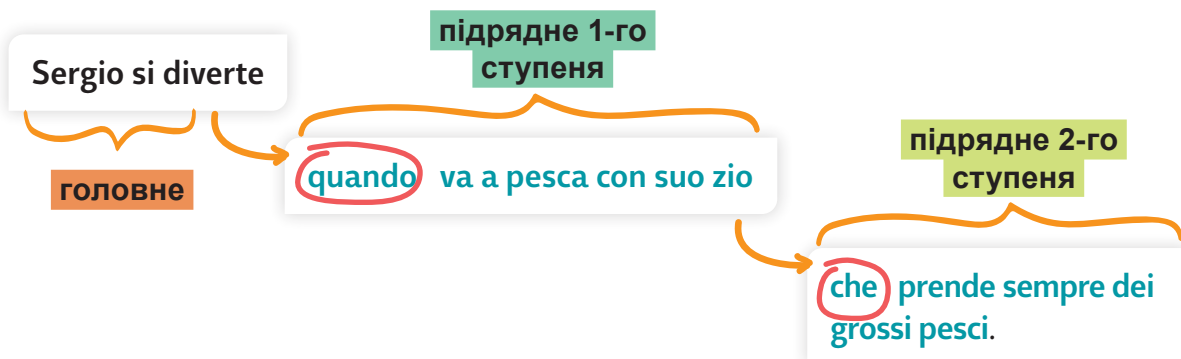
Підрядне речення зв'язується зі своїм головним реченням різними способами:

La strada è interrotta | **perché** c'è una frana. → підрядний **сполучник**

Sono venuto | **per** parlarti. → **прийменник** (+ дієслово в неозначеній формі)

Ho comprato il vestito | **che** era in vetrina. → **відносний займенник**

Scendeva le scale | **cantando**. → **без зв'язку**

Підрядне речення може підпорядковувати (тобто воно може **керувати**) інші речення. Таким чином утворюється «драбина», і кожне підрядне речення займає «сходинку»: підрядне речення, яке знаходиться на першій сходинці під основним реченням, є **підрядним 1-го ступеня**; речення, що залежить від підрядного 1-го ступеня, є **підрядним 2-го ступеня** тощо.

Il rapporto tra le proposizioni: la coordinazione

AUDIO

ITALIANO

Quel cantante ha un grande successo, le ragazze vanno pazze per lui.

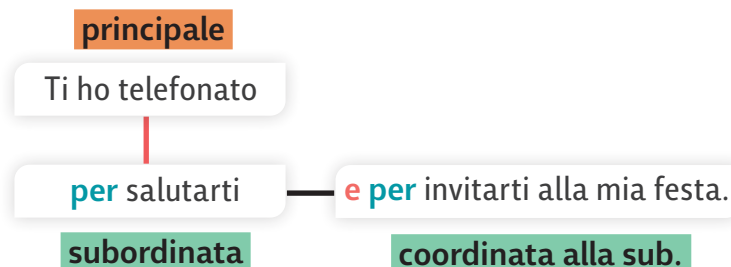
Quel cantante ha un grande successo e le ragazze vanno pazze per lui.

Nel periodo ci sono due frasi.

La prima è la **principale**. La seconda prende il nome di **coordinata**:

- ha un significato che non dipende dall'altra (infatti non risponde a una domanda che parte dalla principale)
- aggiunge semplicemente un'informazione a ciò che si dice nella principale;
- si collega alla principale con una congiunzione coordinante (la *e*).

Anche due frasi subordinate possono essere coordinate fra loro, quando rispondono alla stessa domanda che parte dalla stessa proposizione.

Співвідношення між реченнями: узгодження

УСРЯІНО

Quel cantante ha un grande successo, le ragazze vanno pazze per lui.

Quel cantante ha un grande successo e le ragazze vanno pazze per lui.

У складному реченні є два речення.

Перше є **головним**. Друге речення є **підпорядкованим**:

- має значення, яке не залежить від іншого (воно не відповідає на питання, яке можна поставити головному)
- воно просто додає інформацію до висловленого в головному;
- воно з'єднується з головним сполучним сполучником (*e*).

Навіть два підрядних речення можуть бути узгодженими між собою, якщо вони відповідають на одне й те саме питання, яке походить з головного речення.

La proposizione subordinata
soggettiva

AUDIO

ITALIANO

La proposizione **soggettiva** fa da **soggetto** alla frase cui si collega.

Ricorda:

- la soggettiva può iniziare con **che, di**, oppure senza legami (con il verbo all'**infinito**);
- il **verbo** della frase che regge la soggettiva è **impersonale** → non può avere un soggetto (la sua forma è quella della 3ª persona singolare).

Суб'єктивне підрядне
речення

UCRAINO

Суб'єктивне підрядне речення є **підметом** речення, з яким воно пов'язане.

Пам'ятай:

- суб'єктивне речення може починатися з **che, di** або може бути не пов'язаним (з дієсловом у **неозначеній формі**);
- **дієслово** речення, яке керує суб'єктивним реченням, є **безособовим** → воно не може мати підмета (має форму 3-ї особи однини).

La proposizione subordinata oggettiva

AUDIO

ITALIANO

La proposizione **oggettiva** fa da **complemento oggetto** alla frase cui si collega.
Ricorda:

- l'oggettiva può iniziare con **che, di, a**, oppure senza legami (con il verbo all'**infinito**).

Об'єктивне підрядне речення

УКРАЇНО

Об'єктивне підрядне речення є прямим **доповненням речення**, з яким воно пов'язане

Пам'ятай:

- об'єктивне речення може починатися з **che, di** або може бути не пов'язаним (з дієсловом у неозначеній формі).

La proposizione subordinata dichiarativa

AUDIO

ITALIANO

La proposizione **dichiarativa** si riferisce a una **parola** (nome, pronome) che si trova nella frase cui si collega.

Ricorda:

- la dichiarativa può iniziare con **che, di**, oppure senza legami (con il verbo all'**infinito**).

УРОК

3

Розповідне підрядне речення

UCRAINO

Розповідне речення посилається на **слово** (іменник, займенник), що міститься в реченні, з яким воно пов'язане.

Пам'ятай:

- розповідне речення може починатися з **che, di** або може бути не пов'язаним (з дієсловом у **неозначеній формі**).

La proposizione subordinata interrogativa indiretta

AUDIO

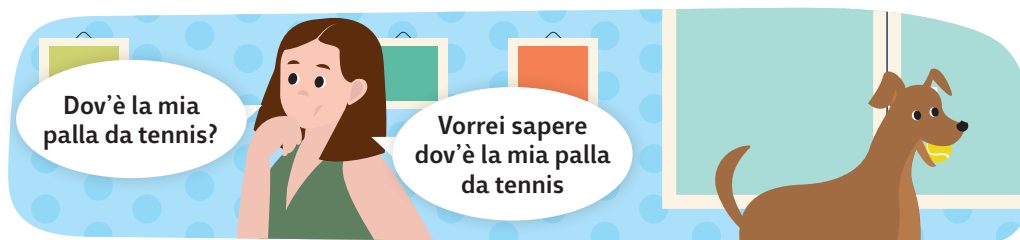

ITALIANO

La proposizione **interrogativa indiretta** è una **domanda** senza punto interrogativo. Ricorda:

- l'interrogativa indiretta può iniziare con: **chi, che cosa, perché, dove...**;
- il verbo della frase che regge l'interrogativa indiretta indica domanda / dubbio (*domandare, chiedere, non sapere...*).

Непряме питальне речення

UCRAINO

Непряме питальне речення — це питання без знака питання.

Пам'ятай:

- непряме питальне речення може починатися з: **chi, che cosa, perché, dove** тощо;
- дієслово речення, яке керує непрямым питальним реченням, вказує на запитання/сумнів (*domandare, chiedere, non sapere тощо*).

AUDIO

ITALIANO

La proposizione **relativa** fornisce una **precisazione** riguardo a una parola che si trova nella frase cui si collega.

Ricorda:

- la relativa può iniziare con il **pronome relativo** *che, chi, il quale...*, oppure senza legami (con il **verbo all'infinito** o al **participio**).

UCRAINO

Відносне речення дає **пояснення** щодо слова, яке знаходиться в реченні, на яке воно посилається.

Пам'ятай:

- Відносне речення може починатися з **відносного займенника** *che, chi, il quale* та інші або може бути не пов'язаним (з **дієсловом в неозначеній формі** або **дієприкметником**).

Le proposizioni subordinate finali e causali

AUDIO

ITALIANO

La proposizione **finale** spiega lo **scopo** di un fatto.
La finale può iniziare con **affinché, per, allo scopo di...**

La proposizione **causale** spiega la **causa** di un fatto.
La causale può iniziare con **perché, dato che, per, di...**

Підрядні речення мети і причини

Підрядне речення **мети** пояснює **ціль** події.
Підрядне речення мети може починатися зі слів **affinché, per, allo scopo di** тощо.

Причинне речення пояснює **причину** події.
Причинне речення може починатися зі слів **perché, dato che, per, di** тощо.

UCRAINO

Le proposizioni subordinate temporali e avversative

AUDIO

ITALIANO

La proposizione **temporale** indica il **tempo** in cui si verifica un fatto. La temporale può iniziare con **quando, mentre, dopo che, prima di...**

La proposizione **avversativa** indica **un fatto che si oppone** a un altro fatto. L'avversativa può iniziare con **mentre, anziché, invece di...**

Тимчасові та супротивні підрядні речення

UCRAINO

Тимчасове підрядне речення позначає **час** у який відбувається подія. Тимчасове підрядне речення може починатися зі слів **quando, mentre, dopo che, prima di** тощо.

Супротивне речення вказує на **подію, яка протиставляється** іншій події. Супротивне речення може починатися зі слів **mentre, anziché, invece di** тощо.

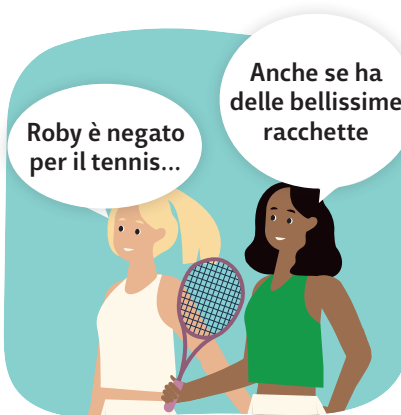
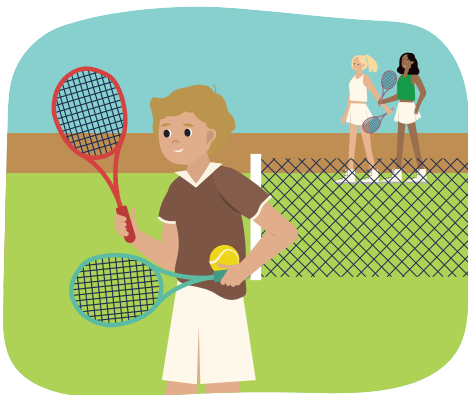
Le proposizioni subordinate consecutive e concessive

AUDIO

La proposizione **consecutiva** indica la **conseguenza** di un fatto. La consecutiva può iniziare con **che, cosicché, da...**

La proposizione **concessiva** indica un **fatto che non impedisce** un altro fatto. La concessiva può iniziare con **anche se, nonostante, benché, pur...**

ITALIANO

Поступкові та підрядні речення наслідку

Речення **наслідку** вказує на **наслідок** події. Речення наслідку може починатися зі слів **che, cosicché, da** тощо.

Поступкове речення вказує на **подію, яка не перешкоджає** іншій. Поступкове речення може починатися зі слів **anche se, nonostante, benché, pur** тощо.

UCRAINO

Le proposizioni subordinate modali, strumentali, comparative

AUDIO

ITALIANO

La proposizione **modale** indica il **modo** in cui si verifica un fatto.

La modale può iniziare con **come, nel modo in cui, con...**

La proposizione **strumentale** indica il **mezzo** con cui si verifica un fatto. La strumentale può iniziare con **a forza di, con...** ed è sempre **implicita**.

La proposizione **comparativa** indica il **confronto** con un altro fatto. La comparativa può iniziare con **come, quanto, di quello che...** Nella reggente c'è un aggettivo o un avverbio di grado comparativo.

Підрядні речення способу дії, інструментальні та порівняльні речення

UCRAINO

Підрядне речення **способу дії** позначає **спосіб** у який відбувається подія.

Підрядне речення способу дії може починатися зі слів **come, nel modo in cui, con** та інші.

Інструментальне речення позначає **засіб**, за допомогою якого відбувається подія. Інструментальне речення може починатися зі слів **a forza di, con** тощо і завжди являється **безумовним**.

Порівняльне речення вказує на **порівняння** з іншою подією. Порівняльне речення може починатися зі слів **come, quanto, di quello che** тощо. У головному реченні є прикметник або прислівник порівняльного ступеня.

La proposizione subordinata condizionale e il periodo ipotetico

AUDIO

ITALIANO

La proposizione **condizionale** indica una **condizione** che serve per realizzare qualcosa. La condizionale può iniziare con **se**, **nel caso che**, **a patto di...**

Se mi aspetti **esco con te.**

condizionale + reggente
= periodo ipotetico

Ci sono tre tipi di periodo ipotetico:

1. della **realtà** → Se studi | sarai promosso = ipotesi vera, reale;
2. della **possibilità** → Se dormissi di più | sarei meno stanco = ipotesi possibile;
3. dell'**irrealtà** → Se fossi uno scienziato | inventerei la macchina del tempo = ipotesi impossibile

Умовне підрядне речення та складнопідрядне реченням з підрядним умови

Умовне підрядне речення вказує на **умову**, яка необхідна для виконання чогось. Умовне підрядне речення може починатися зі слів **se**, **nel caso che**, **a patto di** тощо.

Se mi aspetti **esco con te.**

умовне речення + головне речення = складнопідрядне реченням з підрядним умови

Існує три типи складних речень з умовним підрядним:

1. **реальності** → Se studi | sarai promosso = істинна гіпотеза, реальна;
2. **можливості** → Se dormissi di più | sarei meno stanco = можливе припущення;
3. **нереальності** → Se fossi uno scienziato | inventerei la macchina del tempo = неможливе припущення

UCRAINO

Dal discorso diretto al discorso indiretto

AUDIO

ITALIANO

DISCORSO DIRETTO

Sono le parole precise che qualcuno dice.

DISCORSO INDIRETTO

Sono le parole riferite da qualcun altro.

Nel passaggio dal discorso diretto a quello indiretto

- avvengono dei cambiamenti nei verbi, nei pronomi, negli aggettivi, negli avverbi;
- le frasi indipendenti diventano subordinate.

3 прямої мови до непрямої мови

UCRAINO

ПРЯМА МОВА

Sono le parole precise che qualcuno dice.

НЕПРЯМА МОВА

Sono le parole riferite da qualcun altro.

При переході від прямої мови до непрямої

- відбуваються зміни в дієсловах, займенниках, прикметниках, прислівниках;
- самостійні речення стають підрядними.

